

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Az unitáriusok új püspöke.

A belső Erdély magyar egyházaiban szinte egymásba fonódó következetességgel, nagy őrségváltás folyt le pár év alatt. A főpásztori székre katolikusoknál, reformátusoknál, unitáriusoknál új embereket hívott el az isteni Gondviselés.

Az unitáriusoknál október másodikán folyt le az őrségváltás legünnepebb jelenete: ekkor szentelték föl ősi szokások szerint dr. Varga Bélát az egyház fejévé.

Az új püspök a tanári katedráról került a püspöki székbe. Az unitárius papnevelő akadémiának volt nagytudomány tanára és e hivatásának lelkes teljesítésében az unitárius egyház szellemi vezére. Iskolai előadásokban, a nagyközönség előtt tartott felolvasásaiban, s szakmunkáiban olyan magas színvonalon fejtegette egyházának hitelveit, hogy a közvélemény már ezek alapján őt tekintette a jövő emberének. A bizalom annál nagyobb volt jövő működése iránt, mert tudományos érdemei révén a magyarországi egyetemeken is szívesen látták volna tanár-

nak, de ő inkább a szerényebb erdélyi pályafutáshoz ragaszkodott, s tette ezt azért, hogy egyházán keresztül az erdélyi magyarságnak is szolgálatot tehesen.

A Gondviselés méltó jutalommal fizetett szerénységéért, hűségéért: a püspöki méltóság fényével ékesítette fel őt s így kiszélesítette azt a munkakört, amelyen népéért dolgozhatik. Különben dr. Varga Béla életgyökerei is a falu népéhez vezetnek vissza. Atyja a székelysztmihályi ősi nemes székely Varga család köréből kelt ki tanult pályára, az új püspök tehát lélek és vér szerint is hivatott vezére lesz a falu népének, amelyen egyháza, mint szilárd alapon, nyugszik. De fölvilágosult szelleme és jóakarata, fajszeretete, családi hagyományai bizto-

Dr. Varga Béla.

sítékel szolgálnak arra nézve, hogy főpásztori működésében az egész magyarságnak hasznára, szolgálatára fog törekedni.

Beiktatása alkalmával az egész magyarság szívből jövő, jó kívánságai szállnak feléje!

Áldott fejek.

Minket, sokat szenvedett, örökös bizonytalanságban élő korszaknak gyermekeit a Gondviselés azzal jutalmazott meg, hogy

gáért való bölcs tanácskozását, áldásos meggyezését. Hajoljunk meg előttük mély hódolattal s áldjuk őket, mint akik megmentették a

Hitler.

Mussolini.

Chamberlain.

Daladier.

megérhették a világtörténelem legnagyobb eseményét: négy nagyhatalom fejeinek találkozását, az emberiség békéjéért, népek igazságáért világot a háború borzalmaitól és a jóakarattal megértés útját megnyitották Európa fájdalmas sebeinek orvoslására.

Biztosítsatok a „MINERVA” biztosító intézetnél!

Béke!

Legutolsó cikkünket azzal fejeztük be, hogy nem lehet tudni, vajjon Európa a csehszlovák kérdés miatt a háboru rémségei felé rohan-e, vagy békés uton lehet elintézni a csehszlovák, illetve szudétánémet kérdést? Azóta az események kápráztató iramban rohantak előre és Európa újabbkori történelmének egyik legérdekesebb fejezete íródott meg. Az utolsó huszonegy órában, amikor a német mozgósítást már elrendelték volna, a háborus izgalomtól beborult Európa egén hatalmas fénycsóva jelent meg, hírével adva a világnak, hogy Mussolini, Chamberlain és Daladier Hitler kancellárhoz utaznak Münchenbe, hogy ott még egyszer a felvilágosultság, az emberiség és a béke fáklójával próbálják megvilágítani a békés kibontakozás útját. Hitler személyesen utazott Mussolini elébe, Chamberlain most már harmadszor repült Németországba és ő, csodák csodája! — Daladier a francia miniszterelnök is repülőgépen szállott le München repülőterén és abba a vezérházba ment tanácskozni, amelyről a francia politika vezetői mindig a féltő gyűlölet hangján beszéltek. Hitler kancellár oroszlánbarlangjában a nagyhatalmak négyes tanácsa jó akarattal ült össze, a háborus ijesztgetések és mozgósítások helyett békés szóval tanácskoztak s a megbeszélések kétszeri megszakítása után esütörtökről péntekre virradó éjjel két órakor már elkészült a várvavárt békeokmány, amelyet a történelem *müncheni egyezménynek* fog nevezni. Amit a Népszövetség és az eddigi konferenciák hónapokon át nem tudtak elvégezni, amiről senki még álmodni se mert, elkészült a nagy békemű és a világháboru rémítő megszabadította az emberiséget. Ez a béke nem csak a szudéta német kérdést oldotta meg ugyanakkor megnyitotta az útját az európai függő kérdések egyetemes rendezésének, visszaadta az emberiség hitét a békés fejlődésnek, a kulturában s az európai problémáknak egy olyan rendezésében, amely vér nélkül, de a jog, igazság és méltányosság alapján fogja korrigálni a békeszerződések hibáit és intézményesen rendezni fogja a kisebbségek ügyét.

A müncheni egyezmény nyolc pontból és két pótegyezményből áll. Ime, az új békeokmány teljes szövege:

1. A szudéta-német területek kiürítése október 1-én kezdődik.

2. Anglia, Franciaország és Olaszország kezességét vállalnak a kiürítés október 10-ig való lebonyolításáért. Azért, hogy a kiürítést a berendezések megrongálása nélkül hajlják végre, a csehek felelősek.

3. A kiürítés módozatait nemzetközi bizottság állapítja meg. A bizottságban a németek, angolok, franciák, olaszok és a csehek is képviselve vannak.

4. A tulnyomóan német lakosságú területek szakaszonkénti megszállása október 1-én kezdődik. Az első területszakaszt október 1-én, a másodikat 2-án és 3-án, a harmadikat 3-án, 4-én és 5-én, a negyediket 6-án és 7-én ürítik ki és szállják meg. A fennmaradt területszakaszokat aztán a megállapodások szerint, október 10-ig ürítik ki.

5. A nemzetközi bizottság megállapítja azokat a területeket, ahol népszavazás lesz. Az említett területeket a népszavazás lebonyolításáig nemzetközi csapatok szállják meg.

6. A határok végleges megállapítását nemzetközi bizottság végzi, különleges esetekben a bizottságnak joga van ajánlatot tenni a négy hatalomnak kisjelentőségű néprajzi helyzetek módosítására a népszavazás nélkül átadott területeken.

7. Optálási jogot biztosítanak az átengedett területre való átlépésre és az onnan való kilépésre. Az optálásnak a szerződés megkötésétől számított hat hónapon belül kell megtörténnie. Német, cseh vegyes bizottság fogja szabályozni az optálás részleteit s vizsgálja meg a lakosság rendjét.

8. A megállapodás megkötésétől számított négy héten belül a cseh kormány köteles a katonaság és a rendőrség kötelékéből elbocsátani azokat a szudéta-németeket, akik ezt kívánják s köteles elbocsátani a szudéta-német politikai foglyokat is.

A pótnyilatkozat értelmében a négyhatalom kormányfői kijelentik, hogy a csehszlovákiai magyar és lengyel kisebbség helyzetét három hónapon belül rendezni kell az érdekelt kormányoknak, ellenkező esetben a négy hatalom kormányai újabb értekezleten döntenek ebben az ügyben.

A második pótnyilatkozat megállapítja, hogy az angol és francia kormány a szeptember 19-i angol-francia tervek alapján írta alá a fentebbi egyezményt, amely előírja, nem kihívott támadás esetén a csehszlovák állam határainak nemzetközi biztosítását. Mihelyt a lengyel és magyar kisebbségek kérdése megoldódik, Németország és Olaszország is biztosítja Csehszlovákia határait.

A müncheni egyezmény aláírása után sem álltak meg az események. Chamberlain angol miniszterelnök nem utazott el Mussolinivel és Daladier-val, hanem Hitlerrel maradt s három órai tanácskozás után olyan megállapodást kötött, ami az egész világot meglepte. A tanácskozás után az angol miniszterelnök kijelentette:

Németország és Anglia nevében aláírtak egy olyan nyilatkozatot, amely a fogadalom erejével mondja ki, hogy Anglia és Németország egymás ellen nem fog háborút indítani s a jövőben minden felmerülő vitás ügyet kölcsönös megbeszélések útján fognak elintézni. Ez a megállapodás alapjául fog bizonyára szolgálni Anglia és Németország közt egy megnemtámadási szerződésnek, amelynek majd csak kiegészítője lesz a megkövetendő négyhatalmi egyezmény.

Németország diadala és Anglia világhatalmi helyzetének a megőrzése a müncheni tanácskozások kapcsán az egész világon nyilvánvalóvá lett. Ma már az sem titok, hogy Chamberlain és Hitler legutóbbi találkozásán a gyarmati kérdésekről is szó esett. Anglia nevében Chamberlain már ígéreteket is tett; kilátásba helyezte, hogy a

béke érdekében bizonyára Franciaország is hasonló engedményeket fog tenni Németországnak. A müncheni egyezményt mindenütt a világon nagy örömmel fogadták, mert az nemcsak a svéd-éta-német kérdésben, hanem minden nagy vitás nemzetközi problémában most és a jövőben is a békés megállapodás utjait jelzi. Történelmi jelentősége épen abban áll, hogy a legnehezebb kérdéseket kölcsönös tanácskozások útján érte el s a jövőnek is példát mutatott. A megállapodás értelmében a német csapatok már megkezdték a kijelölt területek elfoglalását, sőt időközben a csehszlovák kormány Lengyelországgal is megállapodott. A lengyel kormány ultimátumszerű felhívására a csehszlovákiai lengyel területeket, Teschent és környékét átengedte Lengyelországnak. A lengyel megszállás már itt is megkezdődött.

Különösen nagy jelentősége van Krofta csehszlovák külügyminiszter nyilatkozatának, amely szerint a csehszlovák állam a jövőben csak csehéből, szlovákból és ruthénekből fog állni; minden más nemzetiséget, amely a megkisebbitett Csehországnak ugyanis csak tehertételként szolgálna, megegyezéssel alapon át fog engedni. Így, tehát a közeljövőben minden valószínűség szerint Magyarország is vissza fogja kapni a felvidéknek azokat a területeit, ahol a magyarok többségben vannak.

A müncheni egyezmény a világtörténelemnek új lapját nyitotta meg, amelybe nagy események vér nélkül íródtak be.

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

együtt csak **80** Lei, a bolti ár egyébként 90 Lei. —

A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenképp megelőzőleg megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal diszitett teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal — A rendelés összegét kérjük előre többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenképp megelőzőleg megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

Külföld.

Sikerrel jártak a világ békéjének megmentése érdekében kifejtett erőfeszítések! A német-csehszlovák kérdéstről szóló beszámolókat Hitler kancellár rádió beszédének ismertetésével fejeztük be. A beszéd hatása alatt Angliában és Franciaországban munkába léptek az összes államférfiak, hogy a Hitler beszéde folytán jelentkező és világháború kitérőre vezető fejleményeket megállítsák. Közben Hitler és Mussolini között is beható tárgyalások folytak és ennek nyomán általános fellélegzéssel fogadta a világ a hírt, hogy Mussolini kérésére Hitler kancellár az október elsejére kitűzött határidőt kitolta és a német hadsereget nem mozgósította. Egyidejűleg Hitler beleegyezett, hogy a nagyhatalmak kiküldöttei által tartandó béke értekezleten beszéljék meg a súlyos kérdést. A hivatalos jelentések ezzel kapcsolatban a következőket tették közhirrre:

„Hitler kancellár tekintettel a közötte és Mussolini között fennálló személyes barátságra és a két nép közötti szoros kapcsolatra, hálából Olaszországnak az osztrák csatlakozás alkalmával tanúsított magatartásáért, elfogadta Mussolini közvetítő közbelépését.“

Mussolini közbelépésére tehát sikerült a világháború kitérőnek veszélyét elhárítani, Daladier francia miniszterelnök, Chamberlain angol miniszterelnök, továbbá Mussolini és Hitler Münchenben négyhatalmi értekezletre ültek össze. A négyhatalmi értekezlet tárgyalásait és annak eredményeit mai számunkban cikk keretében ismertetjük.

Nagy zavargások Palesztinában. Palesztinában az angol csapatok és az arab felkelők között véres összeütközések voltak. Az arab felkelők nagy vidékeket foglaltak el és Jeruzsálemet teljesen körülfalták. Jeruzsálem és Palesztina többi városai között az összeköttetés teljesen megszakadt. Az angol hatóságok tervet készítettek elő, hogy az arab mozgalmat teljesen elfojtsák. Tekintettel az angolok nagy katonai előkészületeire, a mérsékelt arabok körében az a felfogás lett urrá, hogy Angliával meg kellene egyezni.

Lemondott a japán külügyminiszter. A japán hadsereg fiatalabb tisztjei nincsenek megelégedve Ugaki külügyminiszter működésével. Azt tartják, hogy a külügyminiszter tulságosan békülékeny politikát folytat. Az elégedetlenség hatása alatt a japán külügyminiszter lemondott.

Változó sikerű harcok Spanyolországban. A spanyol harctéren a nemzeti és köztársasági csapatok között több helyen harcok voltak. Az ebroi vonalon a nemzetiék vonultak vissza, az andaluziai harctéren a köztársaságiak szenvedtek vereséget.

A pápa békeszólata. XI. Pius pápa a Vatikán városi rádió leadóállomáson keresztül olasz nyelven béke felhívást intézett az egész emberiséghez. A Szent Atya felhívását különböző nyelvekre fordították és úgy hirdették világgá.

Hazaszállítják Spanyolországból az amerikai önkénteseket. A Spanyolországban harcoló amerikai önkénteseket rövidesen kivonják a spanyol hadseregekből és viszaszállítják őket Amerikába.

A magyar miniszterelnök rádió nyilatkozata. Imrédy Béla, magyar miniszterelnök a budapesti rádióban nyilatkozatot adott a müncheni döntéssel kapcsolatos magyar felfogásról. A rendkívül nagy jelentőségű nyilatkozat fontosabb részeit az alábbiakban közöljük:

— Az utóbbi napokban — mondotta a magyar miniszterelnök, — óriási erők birkóztak a történelem szinpadán és az egész világ lélegzetvisszafojtva figyelte az eseményeket. Az erők végzetzerű összecsapását már-már ugylátszott, semmi sem tudja feltartóztatni, amikor néhány férfi elszánt akarata és bölcsessége harminchat óra alatt csodát művelt és a megoldhatatlannak látszó helyzetben megteremtette a kibontakozást.

— Két kérdés merül fel most: van-e eredménye magyar szempontból a müncheni döntésnek és meg vannak-e elégedve a magyarok ezzel a döntéssel?

— Van-e eredménye a müncheni döntésnek magyar szempontból? Igenis van és pedig nagy eredménye. Az a nagy eredménye, hogy négy európai nagyhatalom aláírásával pecsételte meg a Csehszlovákiában élő magyar nemzetiség sorsa újrendezésének szükségességét, azt, hogy ennek a nemzetiségnek jogos igényei vannak és azokat orvosolni és az igazságtalanságot helyrehozni kell. Ezt nem szabad alábecsülnünk és annak méltán örvendhetünk. Nem keressük most, hogy ebben a döntésben kinek milyen szerepe volt, de nyilvánvaló, hogy nem volt hiábavaló az a külpolitikánk, amely két hatalmas ba-

rátot szerzett ennek az országnak és a németekkel való barátságát elősegítette.

— Feleletet vár a második kérdés is: meg vagyunk-e elégedve mi magyarok a müncheni döntéssel?

— Egyszerűen kijelenthetem: nem vagyunk elégedve. Nem is lehet elégedve azzal magyar ember mindaddig, amíg a csehszlovákiai magyar nemzetiség sorsának rendezése teljes megvalósuláshoz nem jut.

— A magyar álláspont a csehszlovák kérdés rendezésében kezdettől ingadozás nélküli tiszta, egyszerű és megtagadhatatlan volt: és pedig az, hogy a Csehszlovákiában élő magyar nemzetiség sorsa újrajrendezésének az önrendelkezés és az egyenlő elbánás alapján kell történnie. Ezt az irányelvet továbbra is szem előtt tartjuk addig, amíg a kérdés megoldáshoz nem jut.

Lemondott az angol admirális első lordja, Duff Cooper, az angol admirális első lordja levelet intézett Chamberlain miniszterelnökhöz, amelyben bejelentette lemondását. Cooper azért mondott le, mert a jelenlegi kormány külpolitikai tevékenységével nem ért egyet.

Enyhítették Németországban a zsidótörvényt. Németországban eddig a félszidókat, tehát azokat, akiknek valamelyik szülege nem volt zsidó, ugyanolyan elbánásban részesítették, mint a tiszta zsidókat. A német kormány legújabbán rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a félszidók ugyanolyan elbánásban részesülnek, mint a keresztények. A német rendelet ezek szerint enyhülést jelent a zsidók számára.

A szovjet elégedetlenkedik a négyhatalmi értekezlet sikre miatt. A müncheni értekezlet eredményét a szovjet nagyon

hüvösen fogadta. Azért elégedetlenkednek Moszkvában, hogy négy nyugati nagyhatalom között a szovjet kizárásával jött létre egyezség.

Amerikában megalakult a fekete regiment. New-York állam területén kizárólag négerekből egy gyalogezred alakult. A fekete regiment parancsnoka Wawis ezredes a spanyol-amerikai háború idején szerzett érdemei következtében ért el ilyen szép rangot.

A vértömlesztés csodája. Régióta él a hit az emberekben, hogy az egészséges vér meggyógyítja a beteget. Körülbelül 60 esztendeje annak, hogy egy angol orvos először alkalmazta a vértömlesztést egy nagy vérvesztéget szenvedett asszonynál és kísérlete sikerrel járt, mert a félig már halott asszonyt megmentette az életnek. A vértömlesztés alkalmazásának különböző eseteiről közöl képes cikket **Tolnai Világlapja** új száma.

Anyák győzelme.

Az egész emberiség kicsorduló hálával emlegeti azok nevét, akik a világ békéjét jóakaratu tanácskozásokon megmentették. Megmentették úgy, hogy ítéletükkel részben igazságot tettek, részben az igazság útját nyitották meg a viszálykodó népek között.

A négy nagyhatalom vezető embereinek találkozását sok megható jelenet kísérte. Daladier francia miniszterelnököt két nő állította meg az utcán, miközben szállodájából a tanácskozás helyére sietett. A két nő megcsókolta a miniszterelnököt s mikor ez csodálkozva kérdezte, hogy miért művelték ezt vele, a nők így feleltek: — Édesanyák vagyunk és arra kérjük a miniszterelnök urat, hogy a tárgyalásokon gondoljon a világ összes édesanyáira és mindent kövessen el, hogy fiaink a háború öldöklésétől megszabaduljanak! A francia miniszterelnök utóbb megvallotta, hogy az édesanyák csókja és kérése nagy

hatással volt rája s ez a hatás a tárgyalások nehéz óráiban is ott zsongott szívében.

S hogy a német anyák nem a maguk nevében, hanem a világ összes anyáinak nevében fejezték ki remegő kérésüket, arról Daladier abból az üdvözlő iratból győződhetett meg, amelyet egy „névtelen francia anya az ezer névtelen anya közül“ írt s amelyben végtelen örömet, csodálatát és elismerését fejezi ki, hogy sikerült a béke ügyét diadalra vinni s így ő gyermekeit visszakapta.

De Chamberlain angol miniszterelnök sem győzi hangoztatni, hogy mennyi erőt és biztatást merített azokból a levelekből, amelyeket részben hozzája, részben feleségéhez intéztek a nők azzal a forró esedezéssel, hogy a béke megteremtésére tegyen meg mindent, ami emberileg megtehető.

Az anyák győztek és az ők győzelmük a béke!

• Hírek •

Koronatanács Sinaiban. II. Áaroly király Ófelsége elnökle- te alatt miniszteri értekezletet tartottak a sinaiai királyi kas- télyban. A külügyminiszter je- lentést tett a külpolitikai hely- zetről, Glatz tábornok, hadügyi alminiszter ismertette a hadse- reg felszerelésének jelenlegi ál- lapotát.

Hogyan váltják be a 250 leje- seket? A pénzügyminiszter ren- deletileg szabályozta a 250 le- jes, pénzek beváltásának mó- dozatait. A rendelet értelmében a 250 lejeseket az adóhivatalok és pénzügyigazgatóságok adó- ban elfogadják.

A minisztertanács néhány he- lyen megengedte a rekvirálást. A nemzetvédelmi minisztérium minisztertanácsi jegyzőkönyv- vel felbatalmazást kapott arra, hogy a székelyhídi, érmihály- falvi és nagykarolyi járásokban katonai célra élelmet és lakást rekvirálhasson.

Baleset érte Pacelli biborost. Pacelli biboros államtitkár gép- kocsija összeütközött egy másik gépkocsival. Az összeütközés alkalmával a biboros államtit- kár könnyebben megsebesült.

Engedélyezték a Kölcsey-kör működését. A szatmári Kölcsey- kör működését a prefektus en- gedélyezte. A prefektus kikö- töfte, hogy az előadások tárgy- sorozatát és az előadók nevét havonként előre be kell mu- tatni.

Tízmilliós hiány Bucuresti egyik kerületi városházán. Bu- curesti ugynevezett Zöld-kerü- letében nagy szabálytalanságot fedeztek fel. A főváros kára tíz- milliós lejre rug. Két főtisztvisé- lőt letartóztattak.

Visszaadták a ditrói katolikus iskolát. A ditrói római katoli- kus iskolát a ditrói előljáráóság csendőrfedezet mellett még má- jus hó folyamán elvette és a he- lysiséget átadta az állami isko- lának. A felekezeti iskola bérelt lakásban helyezkedett el. Az egyházi főhatóság közbenjárá- sára a nemzetnevelési miniszter a felekezeti iskolát visszahe- lyezte régi jogaiba. Az intézke- dés általános örömet keltett a lakósság körében.

Új erdőkitermeléseket enge- délyeznek. Több vidéken nem- zetvédelmi nézőpontból az erdő területeket védetteknek nyilvánították és a fakitermelést nem engedték meg. A rendelkezést most módosították. A védett er- dők kitermelését is bizonyos ter- vezet előírása szerint engedé- lyezték.

Halál a mustoshordóban. A buzaumegyei Bobiceni község- ben Mihály Nicolescu diák mus- tot akart meríteni egy nagy kád- ból. Az erjedő gázok következté- ben megszédült és a mustba zuhant. Mire rátaláltak, meg- halt.

Halálosvégü diószedés. A szatmármegyei Kányaháza köz- ségben Bogoi Gheorghe gaz- dálkodó felesége diót szedett. Egy száraz ág letört az asszony alatt és az asszony nyolc méter magasságból a földre zuhant. Sulyos sebesüléssel szállították a szatmári kórházba, ahol nagy szenvedések után meghalt.

Román népművészeti kiállít- ás Konstantinápolyban. A propagandaügyi alminisztérium kezdeményezésére a román kö- vetség Konstantinápolyban ro- mán népművészeti kiállítást rendezett. A kiállításnak nagy sikere volt.

Magyar alpolgármester lesz Szatmáron. Hanzu tábornok, a Szamos tartomány királyi hely- tartója, Hodor Victor tartomá- nyi vezértitkár kíséretében lá- togotást tett Szatmáron. A láto- gatás alkalmával megállapodás történt arra nézve, hogy Szat- máron egy magyar alpolgár- mestert neveznek ki. A magyar alpolgármester Antal Sándor nyugalmazott városi tiszti ügyész lesz.

Golyó által hajtják végre a halálbüntetést. Az új büntető- törvénykönyv Romániában is bevezette a halálbüntetést. A legutóbb kiadott minisztertia- nácsi jegyzőkönyv szerint a ha- lálraitétet golyó által végzik ki.

Árzenmérgezést okozott a liszt. Kenese községben sokan betegedtek meg árzenmérgezés következtében. Négy ember meghalt. A vizsgálat alkalmá- val megállapították, hogy a ke- nyérliszt arzént tartalmazott.

Hogyan lett a Király Sziuház tagjából világhírű artista? Rend- kívül érdekes képekkel illusztrált eiket közöl erről a Délbáb új száma, amely nagy terjedele- mben és gazdag tartalommal je- lent meg.

Új árjegyzékünk megjelent

Szállítás október hó közepén kezdődik.

AMBROSI, FISCHER és TÁRSA. — AIUD, Jud. Alba.

Az unitárius püspök beiktató ünnepe.

Fényes külsőségek közt, benső melegséggel folyt le október 2-án Kolozsvárt dr. Varga Béla unitárius püspök beiktatása. A díszes, nagy székesegyház alig tudta befogadni az összesereglett ünnepi gyülekezetet. A helyi híveken kívül ott volt az egyetemes egyház minden intézményének képviselője, a papság nagy serege és a zsinati főtanács világi tagjai. De megható módon kivették részüket az unitáriusok ünnepi örvendezéséből az összes erdélyi egyházak, a római katolikus, református, magyar és szász evangélikus kiküldöttek mellett ott voltak a görög katolikus és görög keleti püspökségek képviselői is. Megtisztelő módon jelentek meg az állami és tartományi hatóság képviselői s így ez az ünnepség valóban országos jelentőséget nyert.

A beiktatás ősi szertartások szerint ment végbe. Az új püspököt a templom belső szabad terén közrefogták az egyház papi és világi vezetői,

A püspök imazsámolyra térdelt, az esperesek, rendre hozzája járultak s fejére tett kézzel mondták el megáldó igéiket. Ezek után dr. Varga Béla a szószékre lépett s elmondotta beköszöntő püspöki szózatát. Azt fejtette ki, hogy *mi emberek mindnyájan Istennek munkatársai vagyunk s a szépnek, jónak munkálásában egymásnak testvériszeretettel tartozunk.* A beszédnek a különféle nemzetekből és felekezetekből álló gyülekezet tagjaira mély és szívet megindító, elmét gondolkozásra serkentő hatása volt. Kifejezésre jutott ez a tisztelgések során is, ahol az üdvözlő szavak a püspök beszédének igaz, keresztényi szellemét tükrözték vissza.

A zsinati főtanács további folyásában az egyház életének sok fontos kérdését tárgyalták meg. A leköszöntött nagyérdemű *Ferenczy Géza* helyébe dr. *Elekes Domokost* választották főgondnökká, 24 ifjút pedig lelkésszé szenteltek föl.

Leégett Temesváron egy gabonaraktár. Temesváron tüzet ütött ki a Klein Vilmos-féle gabonaraktárban. A könnyen gyúlékony raktárokban a tűz gyorsan elharapódzott, mire a tüzoltóság megérkezett, lángban állottak az összes raktáépületek. A raktárokban nagyon sok gabona és hüvelyes mag pusztult el. A kár két millió lejre rug.

Ki akarták rabolni a gyulafehérvári Nemzeti Bankot. A gyulafehérvári Nemzeti Bank épülete előtt a rendőrszem két gyanús külsejű férfit vett észre, akik a bank épülete körül vizsgálódtak, hogy betörjenek. A rendőr letartóztatta a két férfit. Mikor be akarta kísélni őket a rendőrségre, az egyik lelötte a rendőrt. A segítségül érkező rendőrök üldözni kezdték a két férfit. Ekkor az egyik öngyilkosságot követett el. A súlyosan sebesült rendőrt és az öngyilkos gonosztevőt kórházba szállították.

Súlyos büntetést kaplak a mezőbándi pénzhamisítók. Ritman Maier, Suciú Joan, Kulcsár Gábor, Kulcsár György mezőbándi pénzhamisítók felett most mondott ítéletet a marosvásárhelyi törvényszék. A törvényszék a vádlottakat három-hat évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Agyonlötte magát a dorohoiu-i alispán. Beiu, dorohoiu alispán Szinaja közelében az országuton halántékon lötte magát és meghalt. Beiu azért követett el öngyilkosságot, mert szabálytalanságok miatt bünygyi eljárást indítottak ellene.

Álarcos banditák támadtak meg egy autóbust. A jassii autóbust Raducaneni község határában álarcos rablók támadták meg. A soffőr és az utasok felvették a harcot a banditákkal. Végül is a rablók megfutamodtak. Két börtöndőt tudtak zsákmányolni. Valószínűnek tartják, hogy a támadást egy Suban nevű, híres rabló követte el két társával.

Ne hanyagoljuk el az őszi munkákat a gazdaságban és a kertben!

Hogyan teleljük be méheinket? Mi a teendő a gyümölcsös, kertben? Mit tegyünk a gazdaságban?

Erre adnak feleletet az alábbi könyvek:

Valló—Török: A méhtenyésztés vezérfonala, füzve 25, kötve 35 lej. Cs. Lázár László: Talajművelés és trágyázás, füzve 15, kötve 25 lej. Dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcstermelők számára, füzve 25, kötve 35 lej. Koncz Lajos: Konyhakertészet (számos képpel), füzve 50, kötve 60 lej.

A könyveket a pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítja a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Kérje gazdasági könyvjegyzékünket!

Terjesszük a
Magyar Nép"-et!

Uj tankönyvek.

A magyar tanítók figyelmébe!

A „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadásában már megjelentek a magyar felekezeti elemi iskolák részére a legújabb tantervnek megfelelően átdolgozott új tankönyvek. A Minerva-kiadású tankönyvekre nem szükséges külön is fölhívni tanítóink figyelmét, hiszen e könyveket az eddigi legelőnyösebb tapasztalatok alapján minden tanító jól ismeri és a legszebb eredménnyel használhatta eddig is.

Tekintettel e tankönyvek kiválóságára, továbbá arra is, hogy a megfelelő könyvek a legújabb engedélyezéssel vannak ellátva, az illetékes egyházi főhatóságok el is rendelték iskoláik részére e könyvek kötelező használatát.

A felekezeti iskoláink ezután is az egyházi főhatóságaik által engedélyezett alábbi, Minerva-kiadású tankönyveket használják, sőt kötelesek használni.

Tanítóágunk figyelmét fölhívjuk arra, hogy a Minerva Műintézetnél (Cluj, Strada Baron L. Pop 5) eszközölt közvetlen rendeléseik esetében az eddigi árendedményt ez évben is megkapják.

1. Lőrinczi Ferenc—Bedelean Diomed: ABC és olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák I. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 75—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 34 Lei.
2. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, Kali Sándor, Ösz Sándor: Magyar nyelv, olvasókönyv, e. jéb tudnivalók, számtan, limba románá a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 74—1938. és 115—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 60 Lei.
3. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Ösz Sándor, Bedelean Diomed: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természettudományok, számtan, limba románá, istoria, geografia a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 73—1938. 91—1938. és 102—1938. Cons. Perm. sz. a. 80 Lei.
4. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Bedelean Diomed, Kali Sándor, C. Stan: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természetrajz, földrajz, számtan, limba románá, gramatica, istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 72—1938., 90—1938., 92—1938. és 115—1938. Cons. Perm. sz. a. — — — 90 Lei.
5. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ösz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, földrajz, természettudományok, egészségtan, mezőgazdasági ismeretek és teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria) az elemi iskolák V. o. számára. Engedélyezve 437—1936. és 566—1-3k. Cons. Perm. szám alatt) — 100 Lei.
6. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ösz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségtan, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia), az elemi iskolák VI. o. számára. (Eng. 437—916. és 566—1936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.
7. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ösz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségtan, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VII. o. számára. (Eng. 437—936. és 566—936. Cons. Perm. sz. a.) — — 100 Lei.

Rövid hírek

Megkezdték a gázalarcok szétosztását a köztisztviselők számára. Azok a köztisztviselők, akik a gázalarcok árát kifizették, rövidesen megkapják álarcaikat.

A katonaszökevény halála. Bucuresti egyik utcáján egy rendőr menekülés közben lelőtte Stefan Jonescu katonaszökevényt. Jonescu meghalt.

A felfordult szekér megölt egy gyermeket. Ferencz József, gyergyófalvi lakos szolgája fát fuvarozott haza az erdőről. A szekéren ült a gazda István nevű kislánya. A fával megrakott szekér felfordult és a kislány olyan szerencsétlenül esett le, hogy azonnal meghalt.

Haláleset keuderáztatás közben. Váradi Szöcs Ferenc nagyernyei legény a Marosra ment kendert áztatni. A munkában ki-

melegedett s ezért elhatározta, hogy megfürdik. A víz nagyon hideg volt és a legény, amint beleugrott, azonnal elmerült, mert göresöt kapott. Holttestét a harmadik falu határában találták meg.

Levágta a gyermek karját a tolató vonat. A szatmári állomáson egy tolató vonat elütötte Malcean Joan tizenkétéves kisfiút. A vonat egyik karját levágta.

Az ittasság, mint súlyosbító körülmény

A büntető törvénykönyvet módosító rendelettörvényben figyelemreméltó intézkedés van. A régi büntető rendszer szerint az ittasságot a bíróság nagyon sok esetben enyhítő körülménynek vette. Ez az enyhítés tulajdonképpen abból az elgondolásból fakadt, hogy az ittass ember elveszti józan ítélő képességét és így nem ura tetteinek. Ez az elgondolás emberileg helyesnek nevezhető, azonban nagyon sok esetben igazságtalannak és méltánytalanak bizonyult. Gondoljunk csak arra, hogy halállal végződő korcsmai verekedéseknél, bicskázásoknál a bűnös kisebb büntetéssel szabadult meg azért, mert ittasságára hivatkozott és ezt tanukkal igazolta. Tagad-

hatatlan, hogy ebben az esetben az ittasság, mint enyhítő körülmény, nagyon gyenge erkölcsi alapokon nyugodott.

A büntető törvénykönyv egyes szakaszait módosító rendelettörvény a következőképpen szabályozza ezt a kérdést: Amennyiben bebizonyosodik, hogy a vádlott előre megfontolt szándékkal azért ivott, hogy kisebb büntetést kapjon, vagy hogy könnyebb szívvel kövesse el a bűncselekményt, az ittasság súlyosbító körülménynek számít. Bizonyos, hogy az ittasságnak ilyen módon való bírálata sok bűnözőt meggondolkozásra fog késztetni.

Október közepén kezdődik az idegen alattvalók ellenőrzése. A Romániában élő idegen állampolgárok ellenőrzése október 15-én kezdődik. Az ellenőrzés folyamán azoknak kell jelentkezniük, akiknek tartózkodási engedélyük december elsején lejár.

Lelőtte ellenfelét az ittass esendőr. A kolozsmegyei Szentpál községben Bologa Dumitru esendőrközlegény ittass állapotban belekötött Rostás József cigányba. A vita hevében Bologa Dumitru szíven lötte a cigányt. Az ittass esendőr vérengzése alkalmával még két asszony is megsebesült.

Tűz Libánfalván. Jánosi Benjamin, libánfalvi (Marosmegye) kovácsmester műhelye kigyuladt. A műhely és Kovács János szomszédos háza leégett. A tüzet az okozta, hogy Jánosi munkája elvégeztével parazsat hagyott a tüzhelyen.

Uj menetrend. Az államvasutak vezérigazgatósága október elsejével életbe léptette a vonatok téli menetrendjét.

Nyugdíjazták Angheseut. Anghescu királyi tanácsost egyetemi tanári állásában nyugdíjazták.

Mulatság sebesültekkel. A szatmármegyei Udvari községben véres szüreti mulatság volt. Berendi József és Pap Mihály régi haragosok késsel támadtak egymásra. Általános verekedés keletkezett. A verekedésnek négy súlyos sebesültje van.

Szerencsétlenség vadászaton. Ghica herceg Arges megyében vadászatot rendezett. Vadászat közben három medve támadta meg. A herceg birokra kelt a medvékkel és mikor egyet lelőtt, a másik két medve elmenekült. A herceget súlyos sebeivel kórházban ápolják.

Árokba fordult a dési tűzoltók gépkocsija. Magyardécse községben tűz ütött ki. A csendőrség telefonon kihívta a dési tűzoltókat. A tűzoltó autó Déstől tíz kilométer távolságban árokba fordult. A tűzoltók közül négyen súlyosan megsebesültek.

Művelődési mozgalmak.

ISKOLASZENTELÉS ÉS DALÜNNEPÉLY ARANYOS-EGERBEGYEN. Aranyosegerbegy magyarsága nagy áldozattal új iskolát emelt. Az iskola felszentelése szép ünnepség keretében történt meg. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyen Nagy András teológiai tanár hirdette az Igét s megáldotta az új iskolát. Délben ünnepi ebéd volt, amelyen több beszéd hangzott el. Beszéltek Kósa Mihály helyi lelkész és Csefő Sándor tanítóképzőigazgató. Délután dalünnepély volt, amelyen Tárca Bertalan daloskövetségi titkár is résztvett.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. — Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Oda a nyár!

Oda a nyár! A kis madár
Könnyé hull.
Sírva nézi, hogy a határ
Meggfakul.
Napocska is lustán ébred
S hamar úgyába siet,
Nem szórja már a meleget
Pazar kézzel senkinek.

Oda a nyár! Jaj de hamar
Itt hagyott...
Már szeptember dudorássza.
Itt vagyok!
Hozok ködöt, hozok esőt, —
Tán többet, mint kellene,
De nekem ez a szokásom,
Így éréjtek be velem!

Oda a nyár! Megkezdődik
A munka.
Fölbredt a számológép
A sutba'.
Abécéskönyv, térkép, tábla
Faliképek és padok
Mind boldogan örvendeznek.
Kezdődnek a szebb napok!

Új esztendő, új magvetés
Dala száll.
Ablakunkba napsugárka
Kandikál,
Nézegeti a szívünket,
Él-e benne szeretet?
Mert Isten majd úgy jutalmaz
Fönn a csillagok felett.

Móra László.

Ölbey Irén:

Az arany almák

Volt egyszer, hol nem volt,
volt egy szegény ember, ott
kinn a határban szántogatott
egyszer. Közben füttyörészett,
akáresak a madár s egyszer-
csak gyönyörű, csudás almát
talál. Ahogy megtalálja, rögtön
zsebre vágja, odahaza
aztán pont négyfelé vágja.
Mert, hogy a szavaim érthe-
tők legyenek, három nagy fia
volt a szegény embernek.

Ahogy megosztottnak, az almát
megeszik, fekete magvát
meg a kertbe elvetik. Hát csudák
csudája, hét nap, hét éjszaka
sarjadt ám a földből
gyönyörű almafa. Suhog, susog,
suttog hetvenhét szép
gallya s ott csillog a gallyon
három arany alma. Csudájára
jártak a három almának,
mondja is az ember legvénebb
fiának:

— Hallod-e, figyelsz-e édes
legényfiam, biz az almák
miatt igen nagy gondom van.
Eredj, az éjszaka őrizd kinn
az almát, ne hogy lába keljen,
nehogy tán elloppják.

No, megy ki a legény duz-
zogva, morogva:

— Ugyan, kinek kéne az az
arany alma.

Odakinn a kertben lehúzza
a csizmát, lefekszik a fűbe, el
is alszik mindjárt. Hát Uram,

Teremtőm, ahogy felkel reg-
gel, számolja az almát s keve-
sebb van eggyel. Hej, mérges
az ember, de már nincs mit
tenni. Második éjszaka másik
legény megy ki. Fogadkozik
szörnyen, ő biz ébren marad.
De a szempillája mégis csak
leragadt. S elloptak egy almát
az éjszaka újra. Rettenetes
volt a szegény ember buja.

Már csak egy alma volt. A
harmadik este a harmadik le-
gény megyen ki a kertbe. Vi-
szí magával a petrence-ruda-
kat, két válla alattuk majd-
nem hogy leszakadt. A szeme
pilláit velük felpeckeli, nem
is ragadtak le bizony a sze-
mei.

Éjfél is elmúlt már, szörnyű
suhogást hall, zeng a levegő-
ben gyönyörű madárdal. No,
figyel a legény s egy szépsé-
ges madár esillogva, villogva
az almafára száll. Lecsipi az
almát. De a legény se rest, a
madár tollába markol ő egy-
nest. S ahogy belemarkol csil-
logó tollába, felrepül a madár
s repül, repül szállva. Repül
a szép madár, a legényt is vi-
szí s a vasorrú bába udvarán
leteszi.

De a mi legényünk ugyan
ügyes, bátor, nem igen ijed
meg senki árnyékától. Látja
az udvaron a boszorkány-
seprőt s úgy összetördeli, akár
egy szál vesszőt. Jajgatott a
seprő, mintha csak élt volna.
Tördelte a legény, aztán meg-
gyújtotta. Lobogott a seprő.
Abba volt bezárva a boszor-
kány minden megrontó va-
rázsa.

No, belép a legény a házba
nagybátran, a vasorrú bába
ott fekszik az ágyban. Könnyő-
rög reszketve, sir-rí a boszor-
kány, kérieli a fiút, ahogy ki-
fér torkán:

— Pardon és grácia én árva
fejemnek, bűnös életemnek
fiam kegyelmezz meg.

A nagy-bátor legény csak
vállat von erre.

— Dehogyan kell nekem a

telítelnek vele.) Nem győzzük, nem győzzük, segítsetek ti is, mentsétek, mentsétek! (A községbeli jelentkezőknek is ad belőle.)

Adóvégrehajtó (pápaszemes, nagy iratesomóval): Jónapot, jónapot! Miféle gróf uraknak köszönnek itt? Talán önök azok kérem?

Peti, Lidi (szappanhabosan): E-e-e-e-e...

Adóvégrehajtó (félve, a községhöz): Egészen úgy bezzélnek csakugyan, mint a grófok a moziban, meg a viseletük is valami különös, elegáns, itt nincs keresnivalóm, iszkolok... Opparrrdon, pardon, (mélyeket hajol) kérem-alássan, bocsánat, hogy élek! Bocsánat, gróf úr, bocsánat, grófnő!

Peti, Lidi: Nincs bocsánat, e-e-e- kothódjék! Mahs! Si-

pihe! (Adóvégrehajtó elmene-kül.) Elment, szabad a vásár, te az enyém, én a tiéd, tart-suk is meg mindjárt a lakodalmat! (Összeülkeznek-csókolóznak, egymást méginkább összehabozva.)

Szeptember

Sötét felhő száll a kéményre, ereszre, búcsúzik a gólya, búcsúzik a fecske.

Károg a vén varju szomorúan: „Kár, kár, oda van a napfény, oda van a nyár már.”

Óbogat a cinke: „Kicsit ér, kicsit ér.” Ráfelel a veréb: „Maholnap a kenyér.”

A kert végén búsan kiabál a rigó, azt fütyüli: „Elmult a nagy vakáció.”

Ötbey Irén.

Kecske-szabó, béka-varga

Egyszer volt egy Mekmek Gida, kecske.

Elringatta réten a füvecské.

Tenyerebe támasztotta állát, —

S cirógatta kis hegyes szakállát.

Elbóbiskolt kicsinyég a réten...

S érezte, hogy olló nőlt kezében!

Csittteg-csattog, csitt-csattan az olló, —

Ómaga meg szab, varr és ez oly jó!

Gyűlnék hozzá a vevők ezerszám, —

Pillanatra nem pihen a szerszám!

Vele varrat ruhát: boci, birka, —

Günyájukat össze-vissza nyírja!

Selymes pinesi azt könyörgi tőle:

Ollózza őt oroszlán-külsőre!

Fején sörényt, farkán bojtot nyírjon, —

Félelmében minden állat sirjon,

Ha őt látja! Oroszlánnak véljék!

Kik nevelték eddig őt, — most féljék!

Angóra-nyúl nyári ruhát mérel,

Lenyírhatja magáról a prémet, —

Attól látszótt kövérnek a szentem, —

De meglássák, karcús lesz ő menten!

Átszabatja a farkát a róka,

Ne ismerjék fel oly könnyen róla!

A vadkacsa eseköpenyt rendel,

Ehhez négy-öt lapulevél elkel!

Mekmek Gida a munkát nem győzi, —

Száz kéréssel puhítja és főzi

A nagyollós édesvízi Rákot:

Vállaltja el a kisinasságot!

De a Ráknak esze van, mást gondol:

Jobban megél egy kalap-szalomból!

Az öccse meg borbély-boltot nyitna,

— Errefelé ez bizony még ritka!

Viszont a sok szép ruhához most már

Kalap is, meg haj is, divatos jár!

Megy is a bolt, jobban is, mint kénei

Sürög-forog Rák-apó, meg néne.

Puli kutya fürtjét bodorítják!

Tyúkanyónak tollát fodorítják;

Óreg kandúr ijúságra vágyik

S lenyírhatja a bajszát egy szálíg!

Téllenséget elunja a béka!

Tudományát ne rejtsa a véka!

Háttha ő is megélne, mint varga, —

Hisz a legszebb papucsot ő varrja!

«Divatos nép mezítláb ne járjon!» —

Irja ki a hirdetést egy nyárson

S kap is annyi megrendelést nyomban;

Sohse él a perepultya gondban!

Magassarkú topánt kér a pulyka, —

Most van még csak igazán felfújva!

Topa liba fűzős cipőt varrat, —

Gyenge lábát ne érje a harmat!

Igy kikészül az állatok népe.

Mekmek Gida azt nézi, hogy szép-e

Igazán a pincsi, nyuszi, róka,

Mióta a divat sír le róla!

Hát, látja ám, nevetséges látvány:

A kalapos puli, cipős bárány!

Cseflik-bottlik bajsz nélkül a kandúr,

Egy-kettőre elcsípi a pandúr!

A pincsitől senki meg nem ijed!

Kikacagják: — Ki látott már ilyet?

Az «oroslán» vau-vau! vakkant!

S egyéb híján megeszi a szoppant!

Libának is szorít a cipője, —

Hasztalanul üres a bendője, —

Csak heverész, — felállni se képes!

Pedig szegény ugyan bizony éhes!

Mekmek Gida kacag haholázva...

Saját hangja álmából felrizza

S vígan látja: az egész csak álom!

Isten őrizz, hogy valóra váljon!

K. Tóth Lenke.

B. Czeke Vilma: Jézuska párnája

Jézus gyermekségének idejében élt Názáretben egy gazdag adószedő. Nagyon szívtelen ember volt. A szegény embereknek, ha nem tudtak adót fizetni, utolsó párnájukat is elvette a fejük alól. Egyetlen fiát, Ajádot azonban annál jobban dédelgette, kényeztette, selyempárnák közt altatta és nem volt olyan kívánsága, amit ne teljesített volna.

Lustaság, tunyaság az ördög párnája — mondja a közmondás. Ajád is mindennap kitervelt valami csínyt vagy rosszaságot, amivel másoknak bosszúságot, bajt okozhatott. Rettegelt is tőle nemcsak a gazdag ember házanépe, hanem egész Názáret is. De különösen a gyermekek futottak már messziről előle. Ajádnak volt ugyanis egy ébenfa ostroma, azt mindig magával vitte és meg-megkergette vele a gyermekeket.

Történt, hogy egy sokgyermekes szegény özvegyasszonynak egyetlen kecskáját hajlatla el adósság fejében a gazdag adószedő. A gyermekek sirva kísérték végig Názáret utcáin a derék állatot, amelynek eddigi napi tejcskéjüket köszönheték. A legnagyobb fiúcska, hátán cipelve legkisebb testvérét, volt utolsó a sorban.

— Ki ad nekünk tejcskét ezután? — sirtak a gyermekek egymás nyakába borulva, amikor szeretett kecskájuk mögött bezárult az adószedő házának kapuja.

Ajád éppen az ablaknál ült és szemtanúja volt a szomorú jelenetnek. Am ahelyett, hogy meghatotta volna, inkább felingerelte: Hogyan mernek ezek a rongyosok jajgatni itt az ő kapujuk előtt?! Fogta ostromát és kiszaladt hozzájuk.

— Takarodtok el mindjárt?! — kiáltotta és ostromával máris közéjük cserdített a síró gyermekeknek. Azok erre szét is szaladtak, szívettépbő, keserves sírással. A legnagyobb fiúcska azonban, testvérével a hátán megboltlott és el is vágódtak a földön.

Ajád még egyet csapott feljűk ostromával.

— Jézuska, segíts! — sikoltott a két fiúcska segélyhívó hangon.

Ajád ott ez a segélykiáltás mintha megütötte volna. Az ostor kiesett kezéből, ő pedig élő szoborrá meredve állt és nézte, mint veszi a nagy fiú karjára a kicsit és cipeli magával sietve a többi után.

— Ki lehet az a Jézus, akihez ezek a rongyosok segítségért kiáltottak? — tündött magában. És akármit is csinált, egész nap hallotta a szegény gyermekek jajgató sírását. Este pedig akármennyire is járadt volt és szeretett volna elaludni, sehogyan sem jött álom a szemére. Csak hánykolódott ide-oda hófehér ágyában, a puha párnák között.

Reggel édesapja aggódva hajolt az ágya fölé. — Kemény a párna, nyomja a fejemet! — panaszkodott Ajád, amire édesapja drága hattyúpehelyből csináltatott friss párnákat neki. De mindhiába. Csak nem tudott el-

aludni a drága pehelypárnákon sem. **Ejjel** nappal ott csengett fülében a szegény gyermekek síró kiáltása Jézus után.

Vele együtt gyöttrődött, szenvedett édesapja is. Tudós doktorokat, drága orvosságokat hozatott messze földről, de ezek sem tudtak fián segíteni. Már fele vagyonát elköltötte, Ajád mégis napról-napra gyöngébb, betegebb lett. Már fel sem tudott kelni ágyából s a puha párnák közt is kínoztta, gyötörte a fülében csengő gyermeksírást.

A gazdag ember végre is kihirdette, hogy minden megmaradt kincsét, vagyonát odaadja annak, aki gyógyító álmot tud varázsolni a fia szemére. De csak nem akadt seíki, akinek ez sikerült volna.

Egy este azután öreg-öreg anyóka kopogtatott be és így szólt:

— A pénz minden hatalma is kevés ahhoz, hogy fiad szemére gyógyító álmot tudjon varázsolni. De van itt Názáretben egy istenfélő, szentéletű gyermek, Jézuskának hívják. Ő talán tudna segíteni.

Ajád azonban Jézus nevének hallatára ijedten kiáltotta:

— Jaj, hiszen éppen ő az oka gyöttrődéseimnek. Az ő nevét kiáltották azok a rongyos-gyerekek, akiknek síró jajszáva azóta is a fülemben cseng.

Elment az öreg anyóka. Jézus neve azonban ezen az éjszakán egyre hangosabban, bátorítóbban csengett Ajád fülében. És amikor édesapja a sok virrasztástól kimerülten végre elaludt a betegágy mellett, Ajád hirtelen felült és figyelni kezdett. Mintha valahol messze a nevéen szólítanak!

Minden erejét összeszedve felkelt és megindult. Az alvó ház kapuján kélpve Názáret sötét utcáin haladt tovább, mindjobban sietve, mintha kergetné valaki. Meztelen lábát felfelsebezte az utca éles köve, de ő csak ment, ment, maga se tudva merre, míg a nagy megerőltetéstől össze nem rogyott egy kicsiny ház előtt.

— Jézuska segíts! — kiáltotta most ő is, főleg öntudatlanul.

Es odabenn, a szentéletű ácsmesterék házában erre megmozdult valaki. Jézuska volt. A hívó szavakra kilépett a csendes ház elé.

Gyöngéden átkarolta és lábra segítette a kimerült Ajádot, majd a szobájába vezette és ott az ágyára fektette. Jézuska ágya azonban csak egy kemény szalmazsákból állott. Ajád mégis csodálatosan puhának érezte. A párnája is kemény volt Jézuskának, hiszen nem pehely, hanem csak fajorgács volt benne, Ajád mégis úgy érezte, mintha mennyei párna simult volna a feje alá. Még a szíve is, amely eddig olyan érzéketlen volt, meglágyult tőle és átremegett rajta minden szenvedés, amit életében másoknak okozott.

— Ó, mennyi rosszat is cselekedtem! — tört fel Ajád szívéből a bűnbánat zokogása.

— Könnyeid tisztára mossák szívedet — felelte Jézus és mesélni kezdett neki a meg-bocsájtó, jó Menyeyi Atyáról.

A zokogó Ajád végre megnyugodott és elaludt csendesen. Jézuska darabig elnézte új kis barátjának még könnyes arcát, amint mosolyogva, boldogan aludt ott a kemény párnán, majd letérdelt melléje és imádkozott.

Amikor másnap a gazdag vámszedő megtalálta végre fiát az ácsmesterék házában, Ajád boldogan mesélte el, milyen csodálatosan szép álma volt Jézuska párnáján.

— Ó, ha mindig Jézuska párnáján aludhatnám! — sóhajtott Ajád magában. Jézuska mosolyogva mondta:

— Ne hidd, hogy ez a párna volt, aminek éjszakai boldog álmodat köszönheted. Az

én igazi párnám, amin te is aludtál az éjjel, láthatatlan. És ráhajthatja a fejét mindenki, aki tiszta szívvel tér pihenőre.

Ajád és édesapja megértették az Isteni Gyermekek mélyértelmű szavait.

— Ó, apám! — mondotta Ajád — úgy-e megengeded, hogy magam hajthassam vissza a kecskét az özvegyasszonynak és vihessek is valamit a szegény gyermekeknek?!

— Igen, édes fiam — felelte az apja. — Én pedig még ma felosztom minden vagyonomat a szegények között.

Azt már mondanom sem kell, hogy nemcsak Ajád, hanem az édesapja is ettől a naptól kezdve új életet kezdtek. És hogy minden este, amikor lefeküdtek, Jézuska párnájára hajtották le boldog álmokra fejüket.

Móra László: Az elszalasztott szerencse

Jégorszáiban jóval innen, ahol tegnap soha sincsen, élt, édegett két emberpár: Kósza Péter és Kender Pál. Mindkettőnek nagy családjá, az egyiknek kilenc fia, a másiknak kilenc leánya.

Kender Pál és Kósza Péter küszködött a szegénységgel. Kegyetlen sors szakadt rájuk: tökmag volt a vacsorájuk. Hogy így éltek, nem is csuda: itt is, ott is kilenc gyerek, kilenc cipő, kilenc ruha! Házukról is rítt a bánat! Tetőről a fedőnádát cibálták a bőjti szelek. Odébb hagyták a verebek. Ásított a pince, kamara. S a szobának öreg fala hámolt, vedlett napról-napra.

A két szomszéd egy szép napon összesűgött-bűgött nagyon. S tett követle a beszédet: Összehívták a háznépet s úgy döntöttek, hírül verik, hogy eladó mind a két ház. Akár még ma megvehetik!

Meg is vették potom pénzen. Ők nem sírtak azért mégsem. Elindultak messzementek, nekiyágtak dombnak, hegynek. A hátukon motyókájuk. S amint mentek, men-degéltek, a jó Isten figyelt rájuk.

Harmadnapnak hajnalára megérkeztek valahára olesó határ mesgyéjére s ott vettek egy földet bérbe. Kerítettlen, gondozatlan; talán még egy struccmadár is eltűnt volna a nagy gazban.

Nem csüggedtek! Nekiálltak s pirkadattól estig ástak. Nyögött a föld, fogyott a gaz, senki ajkán nem kélt panasz. Rágyujtottak egy-egy dalra s nótaszóval, szorgalmasan elkészültek hetednapra. Testvérmódon elfelezték. De hogy hiba mégse essék: közepén a nagy teleknek nebánstvirágot ültettek. A virágos azt jelezte, hogy ami túl esik azon, annak ne bánst is a neve!

Mit fogadtak, meg is tették: sohse lépték át a mesgyét. Ha valami mégis kellett, megálltak a vonal mellett, át-átszóltak s málnát, retket átnyujtottak kölcsönösen kóstolónak.

A két szomszéd így élt szépen, éppenúgy, mint a mesében, mindaddig, míg egy haj-

nalon malac-sírás, riadalom a két házat fel nem verte. A kis malac nem bírta menni, csak visított egyre-egyre.

Kósza Péter esze mozdult! S hogy a szájtátókhöz fordult, ezt mondotta lelkesülve:

— A malacot Isten küldte!

— Úgy van, úgy van! — hagyták helybe a többiek, — és húzódtak a malachoz közelebbre.

Ekkor vették ám csak észre, a malacot mi baj érte! A hátulsó lába vérzik!... Segítést kell, mind így érzik. Letérdeltek mellé tüstént s ügyel-bajjal kihúzgálták lábából az akáctüskét.

A kis malac elhallgatott, megköszönte a balzsamot és hosszában kinyújtózva meg se moccant, mint a pózna. Csak a szemét pislogatta szembeötló huncutsággal néha jobbra, néha balra.

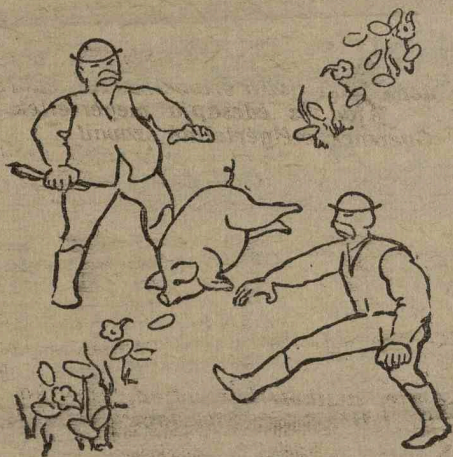
Ez még csak nem volt nagy hiba. Ott kezdődött a galiba, hogy a malac ott nyújtózott, hol a nebánstvirág nyílt: a felező mesgyén éppen. S megindult a találgatás: a kis jószág kié légyen?

Kósza család legkisebbje nagy huncutul észrevette, hogy a malac pörge farka átvetődik éppen balra, az ő földjük tört rögre. Övéké hát a kis malac! S hogy áthúzza, nyúlt is érte.

Kenderéknek több se kellett, fokozták a harci kedvet. Ingerülten vitakoztak, hetet-havat összehoztak. Veszélybe került a béke! Emitt furkós, amott fütykös emelkedett fel a kézbe. De Kender Pál esze mozdult, csatázókra reámordult. Ezt mondotta felhülvülve:

— A malacot Isten küldte! ne vesszünk hát rajta össze, hanem inkább barátságunk erősítse, összébbkösse!

A beszédre észrekapnak, fütykóst, furkóst földhözcsaptak s úgy döntöttek, hogy még aznap építenek a malacnak egy-egy ólat mindkét telken, hogy a jószág itt is, ott is barátságos otthont leljen. Még azon is

megosztottak, hogy a malac enni hol kap: esütörtökön, hétfőn, szerdán mindenkor a Kósza-portán. Többi három hétköznapon Kender Péter látja majd el. S mind a két ház ünnepnapon.

A malacnak jól ment dolga. Babusgatta vagy hús szolga. Meghálálta a jó módot: temérdek sok zsír rakódott a hasára, a hátára. Két arasznyit is hizott tán két hétben a szalomájára! Hizott egyre, hizott szépen, éppen úgy, mint a mesében.

Hanem egyszer gyomra úzte s nagyon rossz fát tett a tűzre! Kert végében tűrni kezdett s olyan gödröt túrt ökelme, bevált volna jégveremnek.

Kósza Julis vette észre s hívta apját segítségre. Kósza Péter nagy husággal odarohant pár ugrással.

— Agyonütöm a hitványát! — kiabálta nagy dühösen, s emelte fel a husángját. De a karja lehanyatlott, nem bántotta a malacot. A husángját messzelökte és lemászott a gödörbe. Amult-bámult nagy szájtátva: gödör mélyén ott csillogott egy hatalmas kincsesláda!

Szárnyon szállott a nagy csoda! Hanyatt-homlok futott oda a két háznak vénje, ifja: a lármának mi a titka? A nagy ládát körülállták s a gödörből egykettőre a föld színére cibálták. Kitarult a kincsesláda! Majd megvakult, aki látta a sok gyöngyöt, kincset benne. Lidit még a láz is lelte! Aranyóra tucatszámra... Fülönfüggők, gyémántgyűrűk káprázatos garmadába!

Most Kószáné esze mozdult. S hogy a szájtátókhoz fordult, ezt mondotta lelkesülve:

— E nagy kincset Isten küldte!

— Úgy van, úgy van! — hagyták helybe a többiek és húzódtak a ládához közelebbre. Kenderné is szóba kezdett:

— Hallgassák a szavam kentek! Osztozkodjunk becsülettel. Édes uram, te felezd el! Ami nem való legénynek: fülönfüggő, fejdísz, nyaklánc: azt kapják majd az enyéme!

Kószánének ez nem tetszett:

— Hallják, kentek, mondok egyet: ami aranyból van benne, — úgy gondolnám, — mienk lenne. Ami pedig gyémántból van, kenteké lesz, Kender asszony. Így is maguk járnak jobban!

— Dehogy, dehogy! — pattog Péter, — így osztozni még is szégyen! Hát a malac tegnap éjjel kinek kertjét túrta széjjel? Minket sokkal több kincs illet, mert a malac itt nálunk túrta elő a sok kincset!

Kószáné még meg is toldja:

— Nem leszünk szomszéd bolondja! Arany ide? Gyémánt oda? Nem lesz bizony az úgy soha! Hát a ládát kinek szánták? Az arany is meg gyémánt is! Nézzék csak a zárját, pántját!

Kender Pál se túrta némán, ajtót nyitott a szándékán: Túrtöztette a haragot, beszéd előtt nyelt egy nagyot.

— Mondjátok csak! — a malacot ki etette ma, meg tegnap? Bizony enni tőlünk kapott!

Amíg így a kincsek sorát sok beszéddel meglátolták, a kis malac odébb állott. Unva, amit hallott, látott. Kámforrá vált? A föld nyelte? Hogy-hogyan nem, eltűnt bizony a nagy vita közepette!

Ezalatt a láda mellett tovább, tovább perlekedtek. Lehurrogtak minden tervet. Így nem volt jó, úgy nem kellett. Veszélybe került a béke! Emitt furkós, amott fütőkös emelkedett fel a kézbe.

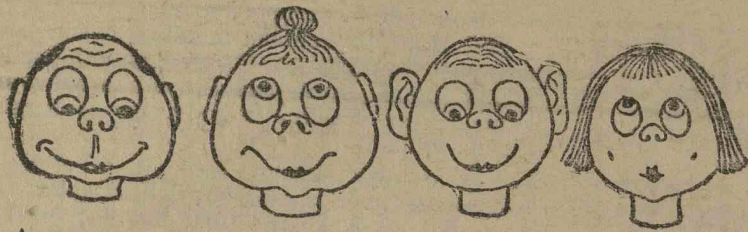
Amíg így a kincsek sorsát fütőkösre meg botra fogták s égig nőtt a zsivaly, láрма: kigyulladt a kincses láda! Égett, mint a száraz malom. Egy pillantás, — s hamuvá vált az arany — és gyémánthalom. Se malac, se kincsesláda! Sirtak, ríttak is utána... A nagy gödör megtelt könnyel. Nem is száradt az ki könnyen! De nem csak a szemük könnye patakozott ám! Az eset a szívüket is összelökte. Érezték, hogy nem jót tettek, szép szó helyett porlekedtek. S mert harag volt a vezérük, nagy csalódás lett a bérük. Futni hagyták a szerencsét s a sonka meg kolbász helyett nem esznek csak babot, lencsét.

Mondjam-e a mese végét? A kilenc leányt mind megkérték! Kenderéknek kilenc lánya lakziba megy nemsokára. Készül már a szép ruhájuk. A boldogság, meg az öröm adogatja fel majd rájuk.

Hogy ki lesz a vőlegényük? Azt igazán ne is kérjük! Kósza Péter kilenc fia is elkészül a lakziba!

Mert a malac-est óta kibékültek s mind-azóta a két házat Isten óvja. Békesség van, boldogság van a szomszédos két kis házban. Megfogadták, meg is tartják: egymást soha el nem hagyják, jóban, rosszban egymást védik, szóban, tettben egymást értik...

Kívánjunk szép lakzit nekik!

A nagy vendég

(Bábjáték)

Személyek: 2 legény, 1 leány, idősebb férfi.
Kellékek: Főzőskésző játék-edények, celluloid-lemezből készíthető-kis pápaszem.

Peti (magából kikelve rohangál fel s alá a színtéren): Hajajaj! Ilyen nagy eset, de ilyen csuda nagy eset! Jaj, ha ezt megtudják, feje tetejére áll az egész falu! Jajajaj, hahajajaj! (Lelkendezve rohangál.)

Jani (bejön, Peti beléütdök s majd fellöki): Nononono, hát téged mi tett?

Peti: No de illyet, ilyen nagy hír! Valami nagy nevezetes ember jön a falu felé, pápaszem van az orrán és írások a kezében! (Rohangál.)

Jani: Lehetetlen. A mi falunkba még soha nevezetes ember be nem tette a lábát, mert itt csupa jóra való természetes emberek laknak.

Peti: De mikor jön! A Rákosi-utcán, amerről jön, véges-végig ugattak a kutyák, olyan csuda egy nevezetes ember, utánunk bezzeg nem ugatnak. (Kutyák távoli ugatása hangzik.)

Jani: Lehet valami a dolgban, megyek és utánanézek. (El.)

Peti: Ki lehet, ki lehet?! (Majd fellöki Lidit.) Hát te nem láttad?! Mondd már!

Lidi: Mit nem láttam? Hogyne láttam volna?! De ha nem láttam, akkor is mondom!

Peti: Ki az a csuda nevezetes pápaszemes, gyönyörűszép, nyiszlott, aki a faluba jön az utcán?! Te már a rákosi moziban is voltál, te tudhatod!

Lidi: Milyen? Olyan? Mint a moziban? Hát gróf! Láttam a moziban a lepedőn, hosszú volt és keskeny, de nem volt semmi vastagsága, oszt így beszélt: e-e-e.

Peti: Az a pont olyan! A gróf! Mit akarhat a mi falunkba?

Lidi: Hát mert az övé a kastély, amibe már száz éve senki se járt, csak a kísértet-

tek, idegyön lakni, fogad inast, szobalányt, oszt lesz hegyen-völgy a lakodalom, mint a moziba volt... oszt mindig a szobalányt esőkolta, el is vette végül feleségül!

Peti: Hát tudd meg, hogy te nem leszel a szobalánya, mert nyomban megbubollak, mert én leszek az ispánja. Csend! Nem leszel a szobalánya! (Nekimegy, kergeti, Lidi sikoltozva kimenekül.) Hajajaj! (Jani jön.) Jani te, jön a gróf, a nagy vendég! Fogadjuk illendőséggel, mert én leszek az ispánja, te meg a főpincemestere! Próbáljuk ki az ünnepi üdvözlő beszédet! Allj te ki ide grófnak (pápaszemet tesz neki), te is voltál moziba, tudod, milyen a gróf. Allj és hallgasd! (Nekikészül, szaval.) Híres, nevezetes, szeretett, csuda-nagy vendégünk, kastélyunk ura, személyes gróf úr, szállok az úrhoz...

Jani: Te, ezt csak vendégségben, pohárköszöntőnek kell így mondani!

Peti: Hát én csak így hallottam, adj hát egy poharat! (Jani ad neki tölve.) Felvirradt végre a dicső nap reggele.

Jani: Megállj számár, hiszen most estefelé van!

Peti: Felvirradt végre a dicső este.

Jani: Majd én súgok neked! Ahogy a moziban volt. Na mondd már!

Peti: Felvirradt végre.

Jani (súgva): Elég már, te számár, most menj már tovább!

Peti (nagy szájjal szaval): Elég már, te számár, most menj tovább!

Jani (súgva): Te ökör, ezt csak neked mondtam!

Peti (szavalva hozzá): Te ökör, ezt csak neked mondtam!

Jani (súgva): Hát végképpen meghülyültél?!!

Peti (szavalva): Hát végképpen meghülyültél?!!

Jani (befogja a Peti száját): Elég, elég, mondj csak annyit: Elj soká, és ürítsd rám a poharadat!

Peti: Elj soká! (Ráönti a poharat.) Na most már te válaszolj, tégy úgy, ahogy a gróf, a moziból csak tudod!

Jani: E-e-e Kéhlekalásan e-e-e. Én nem ellenzem Elviha ghófnóval való nászodat és neked ajándékozom ősi kastélyomat kincseimmel. e-e-e (El.)

Peti: Igazán ezt fogja mondani? No akkor lüttek annak a szájaz Lidinek, mert akkor Elvira grófnót veszem feleségül és beköltözöm a kastélyba! (Lidi jön.) Na Lidi, te akkor lecsúsztál! (Lidi kis rézüstben habot ver.)

Lidi: Kellesz is te nekem?! Mert én leszek a gróf szobalánya, azután meg az írógépes kisasszonya, azt pedig a gróf elveszi feleségül a legvégén, saját szememmel láttam a rákosdi moziban!

Peti: Aztán miféle szappanhobot versz itt te? Talán meg akarod borotválni a grófnakat?

Lidi: Habostortát készítek a fogadására, olyan jó lesz, hogy hétszer megnyalja utána a száját s azt mondja: mióta a számat kitátottam, ilyen jót még nem ettem, hol van, aki csinálta, mert az lesz az első szobalányom meg szakácsném meg komornám! Kóstold csak! (Peti képhez mázot belöle.)

Peti (prűzkölve): Nem a szememmel meg a fülemmel eszem, hé! De jönak nagyon jó, kár is abba a grófbá!

Jani (kétségbeesetten óbégatva jön): Jaj-jaj-jaj! Itt van már az a híres, nevezetes vendége a falunak, de nem a gróf az, jaj nekünk!

Peti és **Lidi**: Hát kiesoda, kiesoda?

Jani: Az adóvégrehajtó, jaj nekünk! (Elrohan, Künn.) Jó napot gróf úr! Jónapot gróf úr!

Peti, **Lidi**: Jaj nekünk! Jaj nekünk! Meneküljön, aki tud! (Kétségbeesetten, egymásba bukácsolva rohangálnak körbe.)

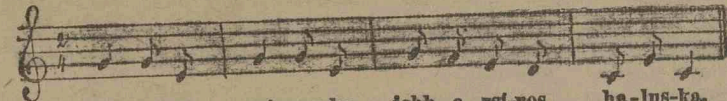
Peti: Te, legalább ezt a félgkész tortát mentsük meg előle, hogy le ne foglalhassa adóba!

Lidi: Mentsük meg, mentsük meg! Nyaljad! Faljad! En is, te is! (Falják a habot s

JÁTSSZUNK, GYEREKEK!

Találd ki!

Zsürocska, zsürocska...

A játékosok egysoros vonalba állanak fel és kézfogással láncot alkotnak. Az ének hangjaira, amelyet állandóan ismétlenek a játék végéig, a lánc jobbkéz felőli vége megindul és átbúvik a bal végén álló első és második játékos keze alatt. Mikor már (a lánc balvégéről számítva) a harmadik is átbújt, akkor, mivel a kezeket elengedni nem szabad, a második játékos hátra arcot kénytelen csinálni s így maga előtt keresztbe tett kézzel fog kezét a szomszédaival. A lánc jobb vége most a második és harmadik játékos keze alatt búvik át. Mikor a negyedik játékos is átbújt (a

lánc bal végéről számítva), akkor a harmadik fordul hátra és teszi keresztbe maga előtt a kezeit. A lánc ezután a harmadik és negyedik játékos keze alatt búvik át és így tovább mindaddig, amíg az utolsó előtti játékos is háttal áll már. Az énekkel ekkor elhallgatnak s az utolsó kérdi az elsőt:

— Hogy ez a lánc?

Első: Százhusz forint.

Utolsó: Szakad-e?

Első: Szakad.

Ekkor eleresztik egymás kezét és zavarni kezdik az első játékost. Mikor megfogták, megcsipkedik.

Mindig volt, mindig lesz,
míg a világ tart, de őt hetes
sohse volt, nem is lesz. Mi ez?
Haldud!

Mi nem lesz vizesebb, ha
vizbe esik is?

Hold elejti, nap felkapja.
Mi ez?

Zöld burokban születtem,
Mikor aztán nagy lettem:
A zöld burok kifeszlett,
És az úrfi leesett. — Mi ez?
Dó.

Örökkévalóságnak kezdete,
Időnek közepe, időnek vége.
Mi ez?

Földön fa, fán kender, ken-
deren anyag, anyagon Isten
áldása. Mi ez?
Ászta!, avrosz, tél, étel.

maga rongy élete. Nem kell nekem semmi, csak a három alma, három arany almát menten elfodja.

— Előadom, fiam.

S ugrik is az ágyból, veszi az almát a komót fiókjából. Törüli az almát s a fiúnak adja, csillogott, villogott a három szép alma.

— No. — mondja a legény. — jól van öreganyám, most a madarat is megkeresem én ám.

Hát ahogy kimondja, ott áll ám előtte egy csudaszép leány, mint a kalász, szőke. A gyönyörű madár leánnyá változott, akárcsak a napfény, haja úgy ragyogott. Mert bizony a madár királyleány volt ám, csak elvarázsolta a gonosz boszorkány.

A mi legényünknek nem kellett egyéb se, a szépséges leányt feleségül kérte. A deli legényhez hozzáment a leány, haza is vágattak vad táltos paripán.

Tán mondanom se kell, örült a lány apja, országát, hatalmát a legényre hagyta. Az újdonsült király apját és két bátyját nagy urakká tette: ne legyenek árvák. Nagy lett az országnak híre, neve fénye. Itt a mese vége, fussatok el véte.

Miért csacsi a csacsi?

Ki nem tudja, figyelje.

Elmesélem hitelbe:

Miért csacsi a csacsi?

— Mert becsapta valakit!

Ki csapta be? — Hát a ló!
Úgy vélte, hogy nem való,
Hogy a csacsi hasonló
Óhózzál! Ez mégse jó!

Rávette a kis csacsit:
Kösse ki a füleit!
Nagy fülekkel szebb lesz ő
S a nagy fül: jó legyező!

A farkát meg fonja be,
Igy lesz remek kötele!
Agyonütni a legyet
Ily farokkal jól lehet!

Aztán: menjen egy tzebe,
Füle hegyig a vízbe!
Porba menjen utána
S lesz szép szürke ruhája!

Szénát pedig ne egyen,
Hogy nagyobb már ne legyen!
A tövistől nem hízik,
S így munkába nem viszik! —

A kis csacsi hitt neki!
S megnöttek a fülei!
Nem volt fényes bundája!
Ezért vitték munkába!

Hogy kórón is megmaradt, —
Mindenki vett szamarat!
Raktak terhet rá sokat, —
Igy kímélték a lovat!

Igy lett csacsi a csacsi!
Jól becsapta valaki.
— Higyjétek el ti nekem:
Igy jár, aki hiszékeny!

S most, hogy versem bevégzem,
Bevallhatom merészen:
— Pajti! Ez is csak mese!
Vigyázz! El ne hidd te se!

Lenke ném.

A derék macska

Napkeletről innen, napnyugaton túl, volt egyszer egy nagyon szegény özvegy ember. Volt neki hét apró gyermeke, meg egy derék, tarka macskája. Amíg a szegény ember egész nap odavolt dolgozni, ez a tarka macska vigyázott az árva gyermekekre. Reggel, amikor felébredtek, ő mosdatta meg a kisebbeket, amíg Mariska, a legnagyobbik leány a reggelit készítette nekik. Azután meg egész nap az udvaron játszogatótt velük, csakhogy ne sirjanak, ne szomorkodjanak szegénykék az édesanyjuk után. Csak amíg megették az egyszerű ebédet, amit Mariska főzött kis testvérekének, volt a tarka macskának is némi pihenője s juthatott ő is egy kis egérpecsenyéhez.

Történt egyszer, hogy játék közben az egyik gyerek véletlenül úgy rülépett a macska lábára, hogy a szegény ugyancsak megsántult tőle. A legnagyobb baj azonban az volt, hogy nem tudott magának többé egeret fogni. Tán éhen is halt volna, ha a gyermekek nem juttattak volna neki az ebédjükből. A macska azonban mégis napról napra szomorúbb lett. Mind kevesebbet játszott a gyermekekkel és ha csak tehetett, kiült a ház elé búslakodni.

Észrevelte ezt Mariska és megkérdezte, miért búslakodik.

— Hogyne búslakodnék, — felelte a macska — amikor már úgy vágyom egy kis finom egérpecsenyére!

Búsítani kezdett erre Mariska és a gyerekek is mind. Meg is kérdezte este az édesapjuk, miért búslakodnak?

— Hogyne búslakodnánk, — felelték a gyerekek — amikor a szegény macska úgy vágyik már egy kis egérpecsenyére és nem tud fogni magának a sánta lábával.

Búsult erre a szegény ember is a gyerekekkel meg a macskájukkal. Node nem sokáig! Egyszerre csak a homlokára csapott:

— Megvan! Csinálok egérfogót! — kiáltott vidáman. — S csinált is mindjárt drótból, meg pálcikákból egy szép kis egérfogó házikót. A gyerekek ugyancsak megbámulták. Hát még másnap reggel, amikor az egérfogó ajtaját csukva találták s egy kövér egérke volt benne!

Édesapa kinyitotta az egérfogó kis csapóajtáját és a sánta macska így már könnyen hozzájuthatott az áhított egérpecsenyéhez. És ettől kezdve ismét vidáman játszogatótt együtt a gyermekekkel. A szegény ember is mindig vidáman jött haza a nehéz munkából.

Egy napon azonban nagy baj történt. Betegen hozták haza a szegény édesapát. Munka közben leesett és eltörte a lábát. Lassacskán ugyan felgyógyult, de sánta maradt ő is és munkát többé nem tudott kapni. A gyermekek

szomorúan és éhesen ültek egy sarokban, bizony nem volt kedvük többé a macskával játszani.

De velük búsult a derék sánta macska is. Nem ízlett neki többé a finom egérpecsenyése, pedig már egyedül is ki tudta nyitni a fogó ajtaját.

Hát egyszer egy gyönyörű kis fehér egérke került a kelepchébe. Amikor meglátta a macskát, könyörögve kérte, hogy jaj, ne egye meg!

— A hatalmas Cincogó király fia vagyok és ha megkönyörölsz rajtam, meghálálom — mondta.

— Ugyan, mit tehetnél értem, te kis gyámoltalan? — felelte nevelve a macska, de azért mégis csak elengedte a kis fehér egeret.

— Nem hiszed, amit mondtam, annál szebb, hogy mégis elengedtél! — szólt az egérke. — De csak kívánj bátran akármill! Ha akarod, királlyá teszek, arannyal, ezüsttel elhalmozlak.

— Nincs nagyobb kincs az egészségnél! Ó, ha szegény, jó gazdámval együtt ismét ép és egészséges lennék! — sóhajtott a macska szomorúan.

Hát, alig mondta ki e szavakat, a sánta macska nem volt sánta többé. Vidáman szaladta körül az udvart, de aztán megint csak sóhajtott:

— Ó, bár szegény, jó gazdámval is így történt volna!

A kis egérke e felől is megnyugtatta, majd honnét, honnét nem, egy nagy darab gyémántot cipelt és tett oda a tarka macska elé.

— Jutalmul, mert olyan szerény és okos volt a kívánságod; ezt is neked adom — szólt, azzal már el is tűnt az ámuló macska elől.

Az a gyémánt majdnem akkora volt, mint egy dió, bizony sokat megért. Vitte is nagy örömmel a macska a gazdájának, akit ugyancsak nagy ugrándozva talált, mert a fehér egérke a macskával együtt őt is meggyógyította. Így hát megörültek mindnyájan a darab gyémántnak. Elvittek mindjárt a királyi kincstárba, ahol szép árat kaplak érte. Azon nyomban szép kis birtokot vásároltak s így most már nem kellett a szegény embernek napszámba járni, hanem egész nap odahaza, a saját földjén dolgozhatott.

A gyermekek pedig a hatalmas kertben játszóttak a derék macskával, aki, mióta meggyógyult, ismét egérfogó nélkül szerezte meg magának a pecsenyének valót. Mert nincs izesebb falat annál, amiért becsülettel megdolgozunk.

Vilma néni.

gyázni kell arra, hogy akár kapával, ásóval, vagy ekével történjék a krumpli kiszedése, a gumók ne sérüljenek meg. A megsérült krumpli ugyanis télen át rosszul áll el, könnyen megromlik és elrontja a körülötte levő ép krumplikat. A földből kiszedett krumplit lehetőleg hosszú ideig hagyjuk szellős, száraz helyen, hogy jól száradjon meg. Ez az előfeltétele ugyanis annak, hogy télen át jól elálljon.

Ha nagymennyiségű krumplit termeltünk és nincsen megfelelő pince vagy verem eltartására, úgy szabadban vermeljük el. Árkot ásunk egyméterhusz centiméter szélességbe, ebbe beöntjük a krumplit és szalmával letakarjuk. A hidegebb idő beálltával földet rakunk a bevermelt krumplira és vigyázzunk arra, hogy mindég olyan időben bontsuk meg a krumplis vermet, amikor nincs nagy hideg. Akkor tudniillik a krumpli megfagyna.

A Kolozsvári Gazdák gyűlése.

Népes ülést tartott közelebbről a Kolozsvári Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányja, amelyen több közérdekű és elvi jelentőségű kérdés került megvitalásra.

Balázs István az egylet elnöke bejelentette, hogy a határpásztorok ügyében felmerült sokrendbéli panasz orvoslása érdekében illetékes helyen eljárta, ugyszintén sérelmes a legelő ügyek orvoslása, dülbütak megjavítása és katonai gyakorlatok alkalmával okozott károk megtérítése tárgyában is a szükséges lépéseket megtette.

Török Bálint ismertette a mezőgazdaság ujjaszervezéséről szóló törvény 56. §-át, amelynek alkalmazását a virágtermelő gazdák magukra sérelmesnek találták és ezügyben elhatározta az egyesület, hogy a valóságnak megfelelő helyzet ismertetése mellett, a termelők jogainak védelme érdekében minden illetékes fórumhoz megfelelő memorandumot fog az egyesület beadni. Amennyiben az illetékes helyen a törvényt úgy magyarázzák, hogy a mezőgazdálkodással és konyhakertészettel hivatásszerűen foglalkozó egyesületi kisgazda tagok nem termelhetnek eladásra virágot is, erőteljes akciót fog kifejteni az egyesület, hogy viszont a virágkertészek se termelhessenek el-

adásra semmi néven nevezendő konyhakerti veteményt, vagy mezőgazdasági terményt.

Örömmel vette tudomásul az egyesület a méhészeti és kertészeti kiállítás sikerét, majd elhatározta, hogy felhívja tagjait, hogy nemesített őszi buza vetőmag, valamint Gülbaba burgonya vetőgumó iránti igényüket haladék nélkül jelentsék be az egyesület titkári hivatalánál, naponta 8—12-ig Muresan ucca 10. szám alatt, ahol a termésre vonatkozó szaktanácsokat is készséggel és díjtalanul megkapják.

Több időszerű gazdasági vonatkozású kérdés és a keblői ügyek megbeszélése után az ülés véget ért.

Néhány adat a csombordi gazdasági iskola áldásos működéséről.

A csombordi gazdasági iskola nemcsak azáltal tett nagyjelentőségre szert, hogy az ott tanuló ifjúságnak tökéletes gazdasági kiképzést nyújt, hanem azáltal is, hogy az iskolának kitűnő szülőltvány és gyümölcsfaoltvány telepe van. Eddig évente az iskola gazdaságából ötvenezer darab szülőltvány került eladásra. Tekintettel a nagy keresletre, az idén annyira kibővítte az iskola igazgatósága szülőltvány telepét, hogy évente százezer darabot fog tudni értékesíteni. Nemes gyümölcsfaoltványokból a csombordi iskola

évente ötezer darabot állít elő. Azonban ezt a mennyiséget is fokozni fogja. Az iskola évente 20—30 ezer darab alanyfát árusít el.

Az iskola kiváló gazdálkodására nézve jellemző, hogy jorkshirei kanjaiból a legjobb erdélyi tenyésztők vásárolnak tenyészállatokat.

Ujjászervezik a csikszentdomokosi hitelszövetkezetet.

Csikszentdomokos község lakossága elhatározta, hogy több évtizedes hitelszövetkezetét ujjaszervezi. A konverziós törvény alkalmával ugyanis a szövetkezetet sok veszteség érte és ezérel nem tudott megfelelő működést kifejteni. Dr. Karda Ferenc és Kedves Ferenc kezdeményezésére most megindult a hitelszövetkezet ujjaszervezése.

Nagy termés volt a folyó gazdasági évben.

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentéseket összegezték és ezek alapján megállapítható, hogy Romániában idén a háboru utáni évek legnagyobb gabonatermése volt. Az Ókirályság egyes vidékein a búzatermés holdanként 20 mázsanál is többre rugott. Románia ezévi búzatermésének értéke 20 milliárd lejre tehető. A nagy búzatermésből legalább 150 ezer vagont lehet külföldre szállítani.

Nagyon gyenge minőségű az erdélyi csemegezőlő.

A ragyabetegség és a kedvezőtlen időjárás következtében a csemegezőlőtermés Erdélyben nagyon gyenge minőségű. A szőlő ize savanyu és a hiányzó és hibás szemek következtében nem mutatós. Az erdélyi szőlőtermelőkre nézve ez nagy kárt jelent, mert külföldre egyáltalában nem tudnak szőlőt szállítani.

Az okleveles gazdák figyelmébe.

A legújabb kormányrendelet értelmében csak azok az okleveles gazdák viselhetik a gazdaságmérnöki (Ing. Agronom) címet, akik tagjai a „Colegiul Inginerilor“-nak. Éppen ezért az E. G. E. tervbevette, hogy megkísérli a magyar okleveles gazdáknak az említett kollegiumba való felvételét. Közös akció során tehát felkéri Erdély magyar kisebbségi okleveles gazdáit, hogy október 15-ig küldjék be az E. G. E. központjának eredeti oklevelüket, annak fényképmásolatát, az állampolgársági bizonyítvány hiteles másolatát, ügyészségi ártatlansági bizonyítványt (eredetiben). Az eredeti oklevelet — az akció befejezésével — az egyesület visszaküldi tulajdonosainak.

A kérdés nagy jelentőségére való tekintettel számítunk arra, hogy a felhívásnak záros határidőn belül meg lesz az eredménye.

A gyümölcsfaültetés érdekében.

A megyei Mezőgazdasági Kamarák erőteljes akciót kezdenek, hogy a gazdákat faültetésre serkentsék. Így például Kolozs megyében elhatározta a Mezőgazdasági Kamara, hogy a jövő év tavaszán három millió gyümölcsfát fog a gazdák között kiosztani.

Vetőmag pácolás föld felett és föld alatt.

Senki se lepődjön meg e címen, mert elvetésre szánt vetőmagjaink valóban e két módon pácolódnak. Ugyanis, aki pácoláshoz a divatból mindinkább kimenő kékköves, nedves csávat használja, tisztában van azzal, hogy az üszögölő hatás már a csávaszás pillanatában áll be, helyesebben kellene, hogy beálljon.

Igaz ugyan, hogy e módszer a hajszállrepedéses vetőmagvak csiraképességét megöli, ami néha 15%-os vetőmagpótlást is igényel holdanként. Az is tény, hogy a kékköves csáva utáni hosszadalmas szárítgatás, a zsákban és szárítóhelyen való utánfertőzési veszély, no meg az ugynevezett „agyónpácolás“ mind a gazdát károsítják.

Kékköves csáva esetén a szerencsének sem szabad hiányoznia, mert száraz talajba elvetett vetőmag a földben elpusztul, viszont a zsákban őrzött, kékkőtől felduzzasztott mag, megdohosodik, ha nincs jól kiszáritva, sőt gyakran a zsákban ki is csirázik.

A másik módszer a PORZOL-lal végzett száraz pácolás, vagy amint általánosan mondják: „porzolás“, nem igényel sem elő-

készületet, sem szerencsét.

A téglavörös színű valódi Porzol a megrepedt magvak csiraképességét nem bántja, sőt azok egyenletesen bevonja. Szárítgatás nincs és a porzolózott vetőmagvak bármely hosszú ideig eltarthatók és bármilyen talajba el is vethetők.

Az üszögölő hatás nem a pácoláskor, hanem elvetés után a földben következik be. A porzolózott vetőmag türelmesen bevárja az érkező talajnedvességet, mely a finom port feloldja és üszköt elpusztítja, sőt ez a hatás még a talaj bizonyos körzetére is kiterjed, tehát talajfertőzés sem fenyeget.

A porzolás olcsóbb, mint a kékkövezés, mert holdanként 15 kg vetőmagot takarítunk meg, termésünk dus és üszögmentes.

Gyűjtsük össze a hullott faleveleket!

Az őszi derek következtében lepergő faleveleket a gyümölcsösben gondosan össze kell gyűjteni. Az összegyűjtött faleveleket elégetjük, aláássuk, vagy keveréktrágya telepen korhasztjuk el. Az őszi falevelek

Hat befüből áll:

PORZOL

lilás-vörös dobozának címkéje, és oldalára ragasztott engedélyezési címke 354-es számot visel.

A PORZOL téglavörös színű és biztos üszögpusztító hatású

PORZOL-t kérjünk PORZOL-t kapjunk!
Nincs „ujfajta PORZOL!“

gondos összegyűjtésének nagy jelentősége van. A lehullott faleveleken ugyanis sok gombacsira és állati kártevő telel át. Ha a faleveleket a gyümölcsösben a fák alatt hagyjuk, a kártevő növények és állatok tavasszal elszaporodnak a gyümölcsöskén és megtámadják a gyümölcsfákat. Ezért tehát a lehullott faleveleket gondosan összegyűjteni.

Gazdanap Dicsőszentmártonban. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Dicsőszentmártonban jól sikerült gazdanapot rendezett. A gazdanap alkalmával a Pekryudvaron szép és tanulságos gazdasági kiállítás volt.

Gazdasági kiállítás Csikszereván.

A csiki Mezőgazdasági Kamara megrendezi szokásos őszi mezőgazdasági kiállítását. A kiállítás előkészületeit Erney Árpád mezőgazdasági kamarai igazgató irányítja. Az idei kiállításon főképpen arra akarják fektetni a súlyt, hogy a gazdáknak bemutassák a műtrágyák jó hatását. A kiállításon a gazdák között több jutalmat fognak kiosztani.

Mogyoróbokor mint köztesfa.

A mogyoró nemcsak szép cserje, hanem hasznosító növény is. Köztesnek ritkán alkalmazzzák, rendszerint a gyümölcsös végére kerül, ahol a kerítést takarja. Szeles vidéken a bokorfák soraival váltakozva ültetve kettős haszonnal jár, mert nagyszerű szélvédő. A bokorfák sorait azonban valamivel távolabb kell ültetni az előírt távolságnál, mert a mogyoróbokor hatalmasra kifejlődik a szűkreszabott gyümölcsfák sorokat ilyen esetben be is árnyékolhatja. A gyümölcsös

könnyebb is rendben tartani, mert az említettek kivül ott más természetűi ugysem lehet s így a talajt csak kapálni kell, ami nagy könnyebbséget jelenthet.

PIAC

Bűnügyi eljárást indítanak azok ellen, akik eldugják a cukrot.

A háborus hírek hatása alatt a kereskedők több helyen elrejtették cukorkészletüket. Ezzel kapcsolatban Galacon a rendőrség több kereskedő lakásán házkutatást tartott és nagyobb mennyiségű cukrot talált. Azok ellen, akik a cukrot rejtgették gyorsított bűnügyi eljárást indítottak.

A nemzetközi helyzet megjavulása jótékony hatással volt a romániai piacra.

A nemzetközi helyzet megjavulása következtében a romániai gazdasági életben nagy javulás tapasztalható. A pénzpiacon és értéktőzsdén nagy forgalom indult meg. Az értékpapírok árai emelkedtek.

Gyengén sikerült a Szatmári országos vásár.

A szatmári országos vásárgyenge érdeklődés jegyében folyt le. Állatot sokat hajtottak fel, vevő azonban kevés volt. Az árak a következőképpen alakultak: Kocsiló párja 24—26 ezer. Igásló párja 16—20 ezer lej. Fejőstehén kisborjuval 4—8 ezer lej darabonként. Hizott ökör külföldi szállításra 14—15, vágómarha 12—13 lej élősúlyban kilónként.

Soványsertés 21—22, hizott sertés 23—24 lej élősúlyban kilónként.

Terményárak Szatmáron.

Buza 360—400, rozs 280—290, árpa 350—360, napraforgó 320—330 lej mázsánként.

Terményárak Brassóban.

Buza 410—420, rozs 310—330, zab 450—480, kukorica 400—410, lencse 800—1000, fehérpaszuly 1000—1100, krumpli 180—220 lej mázsánként.

Préselt széna 150—170, réti széna 120—140, szalma 80—85 lej mázsánként.

Ipari rovat

Szigoruan be kell tartani a záróra rendelkezést! A munkaügyi minisztérium szigoruan elrendelte, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok záróját, vasárnapi munkaszünetét szigoruan ellenőrizzék. Az intézkedések annyira szigoruak, hogy az olyan cégeket, amelyek nem tartják tiszteletben a miniszter rendelkezéseit, rövidebb-hosszabb időre be is zárhatják, hogy ne folytassák tevékenységüket. Ezenkívül a cégek vezetőivel szemben a büntető törvénykönyv rendelkezéseit is alkalmazni fogják.

Lanyhult az építkezési kedv.

A tavasszal nagy építkezési kedv volt egész Románia területén. Megállapítható, hogy ez az építkezési kedv a tavasztól kezdve állandóan csökkenő irányzatot mutat. Az építkezési kedv csökkenésének legfőbb oka az építkezési anyagok és a munkabérek drágulásában rejlik.

Teresszük a Magyar Néppel!

Mulafió

ŐSZ FELE.

Fűzfalevél, nyárfalevél
 Megremeg,
 Még egy pár nap s valamennyi
 Lepereg...
 Lepereg a hideg földre
 S ott szunnyad el mindörökre
 A sok félé, a sok fázó
 Falevél,
 Fűzfalevél, nyárfalevél.

Ereszünkön búslakodó
 Fecskepár
 Sírva mondja, hogy a szép nyár
 Oda már!...
 Hűvösebb a nappal, éjjel,
 Már a Nap is ködbe vész el.
 Nincs már öröm, nincsen nyugság
 A tanyán... —
 Sírja a kis fecskepár.

Szomszédunkban mezítlábos
 Kisgyerek
 Vékony, rongyos ruhácskában
 Didereg...
 Istenem, jaj, tekints rájal
 Szeresd, aki ilyen árva
 S nem repülhet messze tájra,
 Melegebbre,
 Mint a vándorló madárka.

Móra László.

Az orvosság.

Hatalmas szöke tót legény volt a Frányó. Mint apám tisztiszolgája került a házunkhoz. A háboru utolsó évében megsebesült és itt ragadt. Otthon, Nyitrában, senkije sem volt. Az Alföldön meg kora tavasztól késő őszig talál munkát az, aki dolgozni akar. Frányó pedig tudott is, akart is. Mindenki megsebesülte a faluban. Ha nálunk dolgozott, hajnalpirkadástól késő estig füttyürészett. Csak szüret után, mikor az idő erősen őszi felé csavarodott, csendesedett el. Mire az első hó leesett, már senki sem hallotta füttyülni. Ilyenkor előszede a „drótosládát“, meg a kalapot, és másnap reggel már felhangzott a falon, hogy „dróó-tozni foltozni“.

Nem is láttuk többé egész télen.

Egyik tavasszal himzett matyókendőt, meg rábaközi fehér kötényt hozott a lánálban. A Molnárék feketeszemű Annuskája parádézott benne vasárnap.

Molnár gazda esaltogott-pattogott, hogy ő ilyen jött ment drótosláthoz nem adja a lányát, de mikor az apám kijelentette, hogy

Frányó nálunk marad tanyásgazdának, mégis csak meg volt az esküvő. Egyet azonban kikötött Frányó: Az őszi szántástól a tavaszig neki dolga ne legyen. Rendes munka ilyenkor a gazdaságban ugysem akad, — mondta, — egy jóra való munkás tótember nem tud tétlenül ülni egész télen a kemence padkáján. Amit ő a drótozással megkeres, majd jó lesz Annusnak piros kendőre, meg cipőre. A konyhára való ugyanis bejön a gazdaságból.

Molnárné, akinek igen bántotta a böggyét, hogy a lánya módos gazdalány léteére egy szegény tót legényhez ment feleségül, gyakran mondta Annusnak:

— Majd haza jössz te még! Mikor leesik az első hó, itt hagy az urad.

— Ne féljen attól édesanyám, amíg én nem félek.

— Csak azután más menyecskét ne találjon magának vándorlás közben! — Csipkelődött Vargáné komámasszony.

Közben a tanyabáz barátságos kis otthonná változott. Annus szeme talán még job-

ban ragyogott, mint lánykorában.

Egy novembervégi este Frányó bucsuzni jött.

— Hát mégis elmész Frányó? — Kérdezte az apám.

— Muszáj elmenni főhadnagy ur. Ilyenkor úgy hajt valami a hegyek felé... De tavaszra visszajövök.

Rögtön megindult a pletyka a faluban. A Molnárék Annusát már ott is hagyta az ura. Molnárné meg majd a két szemét sirta ki.

— A kapun sem merek kilépni a szégyentől. Miért hoztál ránk ilyen gyalázatot lányom? — ismételte százszor is naponta.

— Hiszen tavaszi szántásra visszajön. Jövőre meg már el sem megy, — vigasztalta anyját a menyecske.

— Most is azt mondtad, hogy nem megy el, mégis itt hagyott!

— De tudom én már az orvosságot, amitől majd idehaza ragad! — nevetett Annus.

Minél többet piszkálták a szomszédok, ő annál vidámabb volt. Pedig a rosszmájú csipkélődésből ugyancsak kijutott neki. Különösen a még pártában maradt lányok, meg az öreg asszonyok nem nyughattak tőle. Annus mindenkinek azt felelte, hogy ő már megtalálta az orvosságot a jövő télre. Erre a híres orvosságra lassankint már az egész falu kíváncsi volt. Mi is.

Hóolvadásra azután megérkezett Frányó. Hozott Annusnak rózsás szoknyát, meg pánatos cipőt. Még pengő is maradt szép számmal a bugyellárisban.

Molnárné lassan megbékült. A szomszédok is eihallgattak.

Az orgonabokrok már virágbaborultak a tanyák kertjében, mikor egy szép május este meglátogatott az öreg Molnárné. Ültetni való tojást hozott eladni. Mialatt anyám a szakajtóba rakosgatta a tojásokat, kipattant a kertünk ajtaja és a Molnárék legkisebb lánya ugrott be rajta.

— Gyűjjön már édesanyám, azt üzeni az Annus, hogy itt az orvosság!

— Milyen orvosság, te? — kérdi az anyja.

— Nem tudom én, — csak azt Annus

mondta, — felelt a kislány és úgy elszaladt mint a szélvész.

Molnárné fogta az üres szakajtót és duhogva döcögött utána.

Másnap reggel azután mi is megláttuk az orvosságot. Nem is egy volt, hanem kettő. Ugy sirtak, hogy majd felverték az egész tanyát. Frányó ott ült a bölcső mellett és fütyöl szóval altatta fiait. Dolgozni nem lehetett mert szakadt az eső.

A fiatal asszony ragyogó arccal babusgatta fiait: Ugy-e, ti majd itthon tudjátok tartani az apátokat télen? Majd tudjátok, hogy kell ide ragasztani a padkára? A kápirosképű kis emberke készséggel felelte neki: hogy: O-ááá, O-ááá...

Pár nap múlva megkérte Frányó az apját, hadd vágja ki a fűzfák mellől a fiatal hajtásokat. Télen majd kosarat, meg söprűt köt belőlük. Azzal is szépen lehet ám keresni a tavaszi vásáron.

Elmult a nyár. Nemcsak az első, de a második hó is lehullott már. A Frányó drótosládája még mindig ott pihent a fáskamrában.

Valahányszor mentem a tanyára, Frányót mindig ott találtam a padkán. Furt, furt ragott, vagy kosarat kötött és vigan fütyölt hozzá.

— Idén nem megy vándorolni, — Frányó? — kérdeztem.

— Hogy mehetnék, kérem? Asztal, szék meg hintaló kell a gyerekeknek tavaszra mire járni kezdenek.

Igy szokott le Frányó a téli vándorlásról. Annus orvossága bevált. No, nem is maradt üresen a bölcső a Frányóék házában!

Dombi Antal

Togal

Togal-tabletta biztos hatása mindennemű
 hűtőbetegségeknél,
 gripa, rheuma, köszvény, ideg-
 idegszába, ideg- és főszájánál.
 Togal még idült esetekben is hatásos.
 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot

Apróságok • Adomák

Az éhezés művészei.

A természettudósok vizsgálata szerint az állatok között a legtovább bírják az éhezést a kullancsok. Egyes kullancsfajok 6 évig képesek élelem nélkül életben maradni. A kullancsok ezért pusztíthatók olyan nehezen. Más állatok ugyanis, ha olyan környezetbe jutnak, ahol nem kapnak élelmet, éhen vesznek, a kullancsok azonban, amint a fentebb elmondott tudományos vizsgálatok bizonyítják, évekig megélnek élelem nélkül.

A virágok hőmérséklete.

A virágok hőmérsékletének mérése közben érdekes megállapításokat tettek. Így például megállapították, hogy ha hosszabb szárazság után eső hull, a rózsá virága kilenc fokkal magasabb hőmérsékletű, mint a környező levegő. Megállapították azt is, hogy sok esetben a virágokon láz jelei mutatkoznak. Ez növényi betegségeknek a következménye. Érdekesen kapcsolódnak ezekhez a megállapításokhoz a következő vizsgálatok. Kiderítették, hogy a növényeket el lehet bódítani és meg lehet mérgezni, mint az emberi, vagy állati szervezetet.

Kettős tömlők az autókerekeken.

Az automobil fejlődésében még ma is megoldatlan kérdés, hogy miképpen lehetne a kerekekre szerelt és levegővel töltött tömlők biztonságát növelni. A váratlanul kipattanó kerek-tömlő, nagy sebesség esetén súlyos szerencsétlenségek előidézőjévé válhatik. Ujabbán kettős-tömlős autók kísérleteznek. A kerekekre felszerelt külső vastag

köpeny alatt volna egy olyan tömlő, amelyiknek belsejében egy második kisebb tömlő foglalna helyet. Így tömlő szakadás vagy sérülés esetén a belső tömlő tovább szolgálna és megakadályozná a szerencsétlenség keletkezését.

Többe kerül a pénz, mint amit ér!

A francia öt centimes pénzdarabokat be fogják vonni és ujakat fognak kibocsátani. A kormány azért cseréli ki az öt centimeseket, mert gyártásuk hét centimbe kerül. Ezekben a pénzdarabokban ugyanis nagyon sok nikkell van. A nikkell pedig újabbán nagyon megdrágult és ezért más, olcsóbb fémekkel fogják helyettesíteni.

Szójababból gyapjút gyártanak.

A tejből kivont fehérje tartalmu sajtanyag felhasználásával gyapjuhoz hasonló anyagot tudnak előállítani. A műgyapju gyártásával különösen Olaszországban és Németországban foglalkoznak. Ujabbán Japánban is készítenek fehérjéből gyapjuhoz hasonló anyagot. A japánok azonban nem állati származású fehérjéből készítik a gyapjút, hanem a szójababból vonják ki. A szójababból ugyanis nagyon sok fehérje van. Kinában és Japánban óriási területen termelik, mert a legolcsóbb népelelmezési cikk. Jelentősége most nagyban nőtt azáltal, hogy gyapjút is lehet gyártani belőle.

Mesés értékű hegy.

A délamerikai Boliviában egy sziklából álló, 1700 méter magas hegy mesés értékű ezüstöt tartalmaz. Évszázadok óta hányásszák a hegyben levő ezüstöt. A becslések szerint az óriási ezüst-hegyben sok ezer millió lej értékű ezüst van.

Mennyi mézet gyűjt a méh egy utján?

A méhek csodálatos szorgalmát a következő számadat jellemzi. Egy méh egyszeri kirepülés alkalmával egy kiló husz-ezredrészének megfelelő mennyiségű mézet szállít haza. Egy kitő méz összegyűjtése céljából a méhek százhuszezer kilométer utat repülnek be.

Válóok.

— Azért jöttem ügyvéd úr, hogy indítsa meg a válópert és válasszon el feleségemtől.

— Hány éve házasok?

— Bizony már huszonöt éve. Az ügyvéd csodálkozva kérdezi:

— Hogyan lehet, hogy ennyi idő után elválík?

— Eddig nem volt feleségemmel nézeteltérésem, mert házasságunk első napján elhagyott, most azonban visszajött.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Aprohirdetések

Okleveles gyümölcs, zöldség és virágkertész elhelyezkedést keres gazdaságban, vagy kereskedelmi vállalatnál. A kertészet minden ágában nagy gyakorlattal rendelkezik és elsőrangú bizonyítványai vannak. Cím a kiadóhivatalban.

Keresek 150 holdig birtokot bérbé vagy megvételre. Márkos András, I. G. Duca—Székelykeresztur. Str. Principesa Elena 7. Jud. Odorheiu.

Harmados művelésre átadnám egy nagyobb családú szorgalmag embernek 70 holdas birtokomat igával és teljes felszereléssel. — Cím a kiadóhivatalban.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

B. Sz. J. Rokkant ügyében azt tanácsoljuk, hogy ügyével forduljon a bucurestii I. O. V.-hez egy részletesen megindokolt kérebben, kérve ügyének felülvizsgálását és annak rendjén orvosi vizitet abból a célból, hogy a rokantságát és nyugdíjjogosultságát megállapítsák. — Az agrár ügyével pedig azt tanácsoljuk, hogy forduljon akár személyesen élőlőszóval, akár pedig kéréssel a vármegyei prefektus urhoz, kérve igényjogosultságának megállapítását és annak a rendelkezésre álló földekből való kielégítését.

F. I. A mustot nagyon jól lehet használni gyümölcsbefőzéshez. A mustnak ugyanis rendesen olyan nagy cukortartalma van, hogy ha felére, vagy legrosszabb esetben harmadára besűrítjük, olyan szirupot nyerünk, amely felhasználható gyümölcs befőzésre. Az eljárás a must besűrítésénél a következő: szüret alkalmával a mustot edénybe tesszük és ülepedni hagyjuk. Miután a must megülepedett, a tiszta szinmustot lehúzzuk és állandó kavarással közben, hogy ne égjen oda, lefőzzük. Ha a must savanykás volt, harmadára, ha édes volt felére főzzük

be. A befőzött mustot éppen úgy lehet gyümölcs eltevéshez használni, mint a cukorszirupot. A A cukorszirupnál olesőbb, egészségesebb és jobb ízű. A mustban ugyanis a cukron kívül egészséges savak és illatos anyagok vannak.

A. L.-né. A kézháton jelentkező fájdalmak azt mutatják, hogy valószínűleg inhuvelygyulladás lépett fel. Megerősítő munkák után, mint amilyen a ruha kicsavarása, tészlagyurás, szokott jelentkezni. A kéz mozgatása alkalmával ilyen esetekben néha halk recsegés is hallszik. Súlyosabb esetekben a kézhát megpirosodik és megduzzad. Pihentetéssel és meleg borogatással gyógyítsa.

F. I. Mint írja, arról vitatkoztak, hogy igaz-e, amit gépészek és kovácsok állítanak, hogy tudniillik a holt anyag kifárad. Az állítás helyes! Közönségesen azt szokták mondani, hogy a sokat használt gépek és eszközök könnyebben törnek és romlanak, mint az újak. Az anyag tehát elhasználódik, kifárad. Tudományos vizsgálatok során bebizonyították, hogy az anyag kifáradása nagyító üvegen át megállapítható. A kifáradt anyagban olyan elváltozások mutatkoznak, amelyek jelzik, hogy az anyag elhasználódott és törés előtt áll. A rendkívül érdekes jelenségnek igen nagy értéke van gépészek és műszerészek számára.

Sok ember szenved rheumában, köszvényben, ülőideg- és hátizomzsjában és sok gyógyszert próbáltak ki és sok kezelést estináltak végig anélkül, hogy a bajoktól megszabadulhattak volna. A modern gyógytudomány e betegségek ellen nagyszerű gyógyszert állított össze. Ez a világhírű Toga l-tabletta, mely nagyszerű összetételénél fogva gyors enyhülést és orzto gyógyulást jelent. Több mint 7000 orvos és számos klinika ezen szer nagyszerű gyogyeredményeiről számol be. A Toga l-tabletta elismerten gyors és biztos hatású szer hűléses betegségeknel, álmatlanság, főtájás és gripa ellen.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

M. A. Székelykeresztur. V. L. Medesér. V. S. Örvénd, V. Gy. Porgány. H. I. Obesenyő. T. F. Bulgártelep. F. J. Ombód. F. E. Apateleak.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számainkban tudomására hoztuk előfizetőinknek, hogy megbizottaink megkezdték a hátrélkos előfizetőink felkeresését. Ez alkalommal ismétellen felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy hátrélkaikat megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki és ha még nem jártak volna községükben, gyűjtsék össze a pénzt, hogy megbizottaink ne töltsenek hosszú időt egy-egy községben, mert ez jelentős kiadással jár.

F. J. Apateleak. Köszönjük a bejelentett új előfizetőket. Kérjük értesítését, hogy a „Magyar Nép” könyvtárából mely könyveket küldjük meg ajándékképpen?

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. M. Kisjenő 53 (1938 dec. 31-ig), Mezőtelkiről: S. J. 150, K. I. 150 és N. J. 150, P. L. Kispest 250, T. O. Bala 65, A. Z. Lukafalva 113, ifj. Ö. S. Csejő 155, Ü. B. Alsórákos 150, V. S. Bala 155, H. K. Kisjenő 150 (r. 1938. jan. 1-ig), L. A. Csikesicső 200, B. J. Kézdiszentlélek 300, id. K. Á. Nagyajta 155 (r. 1938. dec. 31-ig), M. A. Makfalva 150, S. Zs. Abram 155, id. S. Á. Nagyajta 155, L. G. L. Baráthely 305, E. P. Zsena 143, F. S. Lőrincfalva 155, R. I. Belzerénd 205, E. B. Simonyifalva 270, özv. T. K.-né Kovászna 155, Cz. M. Szókefalva 155, M. M. Berend 155, K. A. P.-é Apa 390, Sz. Á. Alsóilosva 150, H. J. Alsólugos 155 és Cs. M. Lippa 150 lejt.

Mozielőadás egy román faluban.

A propaganda minisztérium mozgóképes előadásokat rendez a falusi nép oktatására és szórakoztatására. Képünk a hunyadmegyei Lóna községben rendezett előadás közönségét ábrázolja.

A menekültek hazatérhetnek.

Az a kép, amelyet itt közlünk, a szudéta-németeket ábrázolja, akik a kormányzati intézkedések szenvedései elől Németországba menekültek. A kép ma már olyan hatást tesz, mint egy rossz álom, a négy hatalom értekezletén megkötött béke lehetővé teszi, hogy a menekültek hazatérjenek s német nemzetüknek szabaa gyermekei lehessenek.

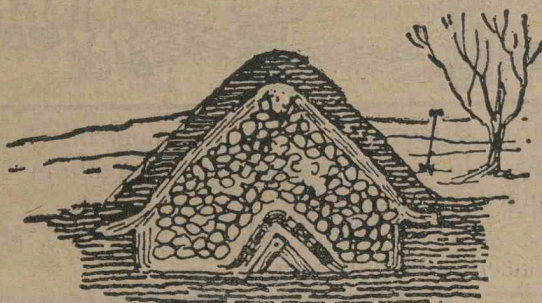

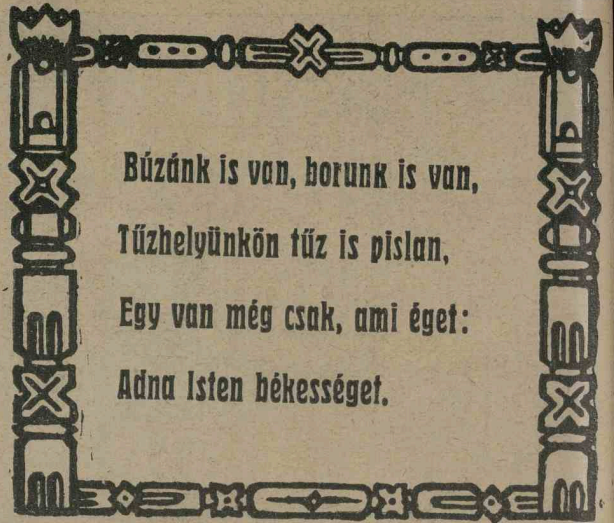
Tanuld meg!

Bemutatjuk a jól épített krumpli vermet!

Lapunk mai számának „Gazdasági rovatában” cikket közlünk a krumpliról. Képünkön bemutatjuk a helyesen épített krumpli vermet. Mélysége 20—25 centiméter, szélessége 1—1½ méter. Hosszuságát az elraktározandó krumpli mennyisége szerint szabjuk meg. Rendkívül fontos dolog, ami egyben gazdáink számára újítást is jelent, hogy a verem fenekére rőzsét, vagy fedél alakban felállított deszkát, hasított fát kell tenni. En-

nek előnye, hogy a verem feneké, ha meg is telik vízzel, a krumpli nem áll a vízben. Amint a képen látszik, a nagyobb hidegek beálltával földdel borítjuk be a krumplit. Ha

Búzánk is van, borunk is van,
Tűzhelyünkön tűz is pislán,
Egy van még csak, ami éget:
Adna Isten békességet.

a veremből kikerült föld erre a célra nem elég, a verem mellett oldalt árkot ásunk. Ez kettős célt szolgál. Elvezeti a vizet és a belőle kikerülő föld a verem tetejére kerül.

A vizes edény, mint mezeipocok fogó.

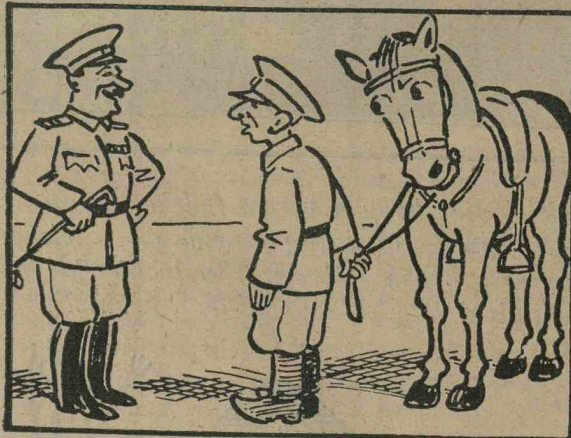
A házikertben is megtelepszik néha a mezeipocok és facsemetékben, gyökérnövényekben (muriók, petrezselyem, celler stb.) okoz károkat. A kertben való kóborlása közben előszeretettel az ágyások közötti utakat használja. Ha az ilyen kerti utakon mázos edényeket süllyesztünk a földbe úgy, hogy azok pereme egy síkban legyen a föld színével és azután ezeket az edényeket félig megtöltjük vízzel, nagyon jó fogó csapdára te-

szünk szert. Az éjjel kóborló pocok tömegesen hull az edényekbe és ott meg is fullad, mert a mázos, sima falon nem tud kikapaszkodni. Reggelenként csak a csapdákat kell végigjárni és a beléhullott, már el is pusztult állatokat kell eltávolítani.

A magyar diszítés alapformái.

Gyöngye vigasztalás.

— Örmester ur kérem, én nem merek ráülni a lóra. Még soha nem lovagoltam életemben.

— Ne félj fiám! A ló szintén kezdő. Még sohasem lovagoltak rajta.

Igen gyakran van szükségünk körbe fogható díszre. Ilyeneket mutatunk be mai számunkban. Érdekes, ugyanazon elemnek sokszori ismétlése által előállott összhangba hozott hatása.